Ч. 162 (14.993). Львів, середа 27. липня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Льорд Рансіман буде посередничити

МІЖ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИМ УРЯДОМ І СУДЕТСЬКИМИ НІМЦЯМИ.

У льондонській пресі появилася вістка, що небавом виїде до Праги льорд Рансіман, щоб посередничити між празьким урядом і Генляйном. Преса підкреслює вагу місії Рансімана та доходить до висновку, що положення в Чехословаччині дуже поважне. Підчас дебат у парляменті у вівторок пополудні прем. Чемберлен мабуть пояснить, яку саме місію поручено Рансіманові.

Еспанські національні війська

заняли висунену позицію червоних.

1.000 УБИТИХ І РАНЕНИХ ВТРАТИЛИ ЧЕРВОНІ У НЕВДАТНОМУ ПРОТИНАСТУПІ.

Барсельонське міністерство оборони повідомляє: Нац. війська дальше завзято наступали, щоб окружити енкляву червоних, між Комзавріо, Кастуера і Монтеррубіо. Червоні завзято боронилися, тому нац. війська мусіли ужити великі резерви. Кінець кінців оборонці енкляви мусіли відступити, — відворот перевели вони в порядку, забираючи ввесь воєнний матеріял.

Як подає національна головна кватира, на відтинку Тортоза фронту Ебра червоні побудували два мости, та нац. літаки знищили їх досвіта. Кілька червоних частин все таки переправилося на другий беріг, де їх нац. війська розбили в прах. Червоні втратили коло 1.000 вбитих і ранених.

ПОРТ ГАНДІЯ ЗБОМБАРДОВАНИЙ.

Нац. літаки два рази збомбардували Порт Гандія. Від одної бомби загорівся британський корабель, але пожежу погашено.

Хто убив Дольфуса.

Німецька преса містить статті з нагоди роковин нац. соціялістичної революції, підчас якої згинув канц. Дольфус. „Вінер Нойесте Нахріхтен" твердить на основі тайних документів Шушніга, що Дольфус віддав добровільно перед смертю уряд у руки Рінтелена.

Уряд Шушніга зрадив націонал-соціялістів, а саме дав їм запоруку свободи, а опісля засудив їх на смерть. за убивство Дольфуса. Шушніг знав, хто убив Дольфуса, але не додержав слова супроти націонал-соціялістів.

Справу Дольфуса називає віденський щоденник неясною, бо судова секція найшла в його тілі дві кулі ріжного калібру. Віденська преса заперечує будьто би Дольфус упав від кулі Пляненти; взагалі австрійські націонал-соціялісти не хотіли вбити Дольфуса, бо в їх інтересі було почати переговори з канцлером.

В цілій Австрії відбулися в роковини першої націонал-соціялістичної революції величаві маніфестації.

У звязку з тою пресовою кампанією припускають, що Шушніг небавом стане перед судом

У Парижі відправлено заупокійне богослуження за канцлера Дольфуса.

Японські парляментарі вернулися

щойно тепер з СССР до Манджурії.

До Манджурії вернулися 2 японські старшини, що їх перед тижнем вислали до совітського командування з домаганням евакувати манджурську місцевість Чанкуфан.

У звязку з їхнім поворотом японська преса стверджує, що в совітсько-манджурському конфлікті прийшов зворот до ліпшого.

ЯПОНІЯ НАМАГАЄТЬСЯ МИРНО ПОЛАГОДИТИ КОНФЛІКТ З СССР.

З японських офіційних кол повідомляють, що японський уряд постановив запропонувати мішану комісію, зложену з представників СССР, Манджурії й Японії, яка мала би поладнати інцидент у Чанкуфен. Як СССР прийме цей проєкт, Японія запропонувалаб мабуть створити другу комісію або підкомісію, яка остаточно устійнилаб кордон між Манджурією і Кореєю з одної сторони та СССР з другої.

Домеї підкреслює, що Японія готова мирним шляхом поладнати справу інциденту біля Чанкуфен. Премієр кн. Коное мабуть хоче навязати безпосередні переговори зі Совітами та Англією.

Представник міністерства закорд. справ заявив журналістам, що ситуація не погіршилася. На питання про спільну кордонну комісію відповів представник міністерства, що ще остаточно тої справи не рішено.

—o—

Sygn. VI. 1. Pr. 256/38. Wyciąg z protokołu wspól. posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział ... karny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: Dr. J. Locker i Mgr. W. Ka... w sprawie konfiskaty nr. 132 czasopisma p. t. „Diło" z dnia ... Lwów, dnia 19. czerwca 1938 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 256/38 na posiedzeniu niejawnym w dniu 23. czerwca 1938 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18. czerwca 1938 r. przez Starostwo ... we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 132, ... w artykule zaczynającym się od słów ... — w całości z tytułem, znamiona przestępstwa z art. 154. § 1 i 2 k. k. — zarządzić zniszczenie ... i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. — Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862 (Dz. p. p. nr. 6 ex 1863) t. j. zasądzenie na grzywnę do 400 złotych. — Uzasadnienie. Wymieniony artykuł propaguje ukraińskie nacjonalistyczne hasła separatystyczne, a tym samym nawołuje do zbrodni stanu i ją pochwala. — Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokólant: Mgr. J. Dorożyński, w. r. Za zgodność: w z. Warzoszczak, kier. sekret.

заанґажуваласяб у користь Чехословаччини.
Ця вістка мало правдоподібна. Таксамо не на
глядає на правду телеграма цього часопису
Праги, немовто Німеччина від довшого ч
ночами відправляє через Відень транспорти
ніції на чехословацький кордон. Відомий а
риканський журналіст Кнікебокер подає
навіть речинець вибуху німецько-чеської ві
Німеччина готова, мовляв, вмашерувати
Чехословаччини зараз після жнив, а найпізн
після остаточної перемоги генерала Фра
якої треба сподіватися в найближчих дня
сяцях. Кнікебокер ворожить, що напад Ні
чини на Чехословаччину диктує льоґіка ні
кого ґенерального штабу; треба використ
положення, бо Франція зашахована бу
бавком Еспанією ґен. Франка в Піринея, С
ти Японією на Далекім Сході, а Англія сам
схоче наставляти своєї голови в інтересі Че
словаччини.

Що на заході Европи не виключають м
ливости дальших ускладнень та всіляких
сподіванок при пиняві ході німецько-чес
переговорів — це факт. Тому Англія і
стю взяла на себе ролю „чесного маклера“
лівши одночасно свому військовому мініс
Горе Белісcі на всякий випадок і якнайд
ніше скоординувати військові справи Анг
такими самими справами Франції. Навіть
дільного спочинку не було перед кілько
днями у Парижі для англійських і францу
штабовців. На принятті французької пре
ре Белісса ще раз підкреслив відомий
тісного співробітництва військових
Франції та Англії і значуче додав що ф
цусько-англійська приязнь дійшла до т
меж, що відтепер годі буде вже відр
барву британського прапору від барв ф
цуського трикольору...

Одночасно варто занотувати повідомле
ня, що небавком відбудеться у Бреславі д
страційне німецьке спортове свято, в якім
взяти участь 15.000 судето-німецьких сп
ців та сам Генляйн.

Найближчі тижні, а може і дні будуть
літично вагітні. Як дотепер, то з німецько
кого спору витягнули для себе користь
Чехословаччини. Стараючися про прия
Польщі, чехословацький уряд дав своїй
ській меншині цілу низку важних конц
як слідно з преси — готов ще щось до
два б'ються, там третій користає.

—o—

Англійське посередництво

в німецько-чеськім спорі.

З непослабленим зацікавленням, коли не сказати трівогою, слідкує політичний світ за дальшим розвитком конфлікту між Німеччиною та Чехословаччиною у справі судетських німців. Льондонська преса розписується про песимістичні настрої в дипльоматичних канцеляріях і заявляє, що англійський уряд рішив докласти всіх зусиль, щоб Чехословаччина не стала другою Еспанією, бо це був би кінець Европі. Затрівожена англійська дипльоматія і справді розвиває дуже енерґійну акцію посередництва не тільки у Празі, але також у Берліні.

Англійський посол у Празі Нютон конферував в останніх днях кількома наворотами з чехословацьким премієром Годжею та президентом Бенешом і за кожним разом підкреслював конечність признати судетським німцям широкі уступки і то в якнайкоротшому речинці. Англійський уряд доражує чеським державникам у цій справі поспіх. Зовсім оправдано, бо Чехословаччина очевидно грає на проволоку, щось як у справі автономії для українського Закарпаття, що товчеться вже роками по празьких канцеляріях, вже нібм туй-туй здійснюється, але все ще її не видно. Одночасно відбуваються англійські інтервенції також у Берліні з порадами німцям бути поміркованими і з пригадкою, що західні держави не погодилисяб з нарушенням незайманности чехословацької республики.

Взагаліж — інформує „Дейлі Мейль“ — і Англія і Франція підготовляють усі засоби, які треба булоб пристосувати на випадок, коли безпосередні переговори між Прагою та судетськими німцями не довелиб до конкретних вислідів. На той випадок передбачено конференцію в Льондоні за участю Англії, Франції, Німеччини, Чехословаччини та ще може декого.

В цій атмосфері непевности в пресі аж кишить від усяких чуток, менш або більш правдоподібних здогадів про закулісові торги в судето - німецькій справі. В англійській пресі промайнула вістка, що Англія пропонує „божий мир“ на три роки між Німеччиною та Чехословаччиною. Якийсь оптиміст довідався і ділиться в західно-европейській пресі з публикою вісткою, немовто Чехословаччина готова заключити з Німеччиною пакт неаґресії навіть на 10 років; знову ж якийсь французький песиміст твердить зовсім протилежне і з найліпшого джерела нібито знає, що Чехословаччина на ніякі „упокорення“ супроти Німеччини не піде та не зірве свого військового союзу з Совітами для „гарних очей“ Гітлера.

Ще новіші повідомлення тому цікаві й важні, бо говориться в них про нову подорож адютанта Гітлера, капітана Відемана, до Льондону. Вслід за ним має туди їхати, також уже другим наворотом, провідник судетських німців Генляйн. Це свідчить про те, що німецько-чеська криза опинилася в найактуальнішій стадії. „Менчестер Ґардіян“ приписує кап. Відеманові місію прослідити в Льондоні, чи на випадок німецько-чеської війни Англія справді

Закарпаття.

ЯСІННЯ НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ.

Велике гуцульське місто на Закар
сіння, швидким темпом розвивається і
ред під кожним оглядом. Сьогодні
ці національно свідомі. До цього часу
ла тільки громадська господарка. Але
ною, коли нотарем у Ясінні став
працьовитий громадянин Юрій Сабов,
і в цій ділянці дуже поправилися. Н
добудував громадський уряд, село за
хів, побудував муровану різню, заку
ську бібліотеку, до якої закупив уже
4705 Кч.

Населення Ясіння дуже полюбило
Юрія Сабова і вірить, що він заведе
громадському уряді. В Ясінні живе
душ, в тому 70 відс. українців, але в г
му уряді є тільки 1 українець, 4-ох
ляр і 1 словак. Це ненормальне і укр
ня домагаються, щоб той стан зм
рисць українців.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ

Одне зі свідомих сіл Закарпаття,
Поляна, дочекалася нової церкви. В
і Павла посвятив її Преосвященний
Єпископа, що приїздив посвят
стрінула бандерія і циклісти. Прив
мову виголосив громадський старост
українець, голова читальні Просвіти
Брехлічук. В центрі села вітали

сової управи, читальні Просвіти, церковної куваторії та учительської корпорації. Промова учительки Анни Ткачуківни зробила велике вражіння на всіх присутніх і самого єпископа Олександра. Від читальні Просвіти промовляв учитель Павло Волощук, який підкреслив велике завдання Просвіти у відродженні українського народу.

В часі Служби Божої Преосвященний поблагословив усіх приявних. Співав хор Просвіти під орудою учителя Павла Волощука.

Преосвященний Олександер у своїй промові закликав зібраних громадян триматися тієї мови, якої вчила рідна мати.

ОКРУЖНИЙ ПРОСВІТЯНСЬКИЙ ЗІЗД.

Філія Т-ва Просвіта в Рахові уладжує 14-го серпня ц. р. окружний просвітянський зізд всієї Гуцульщини. Найголовнішою точкою програми того зізду буде посвячення й відкриття Народнього Дому, що повстав як вислід зусиль свідомого українського громадянства.

ХТО РОЗДУВАЄ АНТАҐОНІЗМ?

Відповідь „українських імперіялістів"

II.

Тому, що татарські еміґрантські публікації зокрема ті, що появляються у Варшаві, видвигають концепцію кримської держави незалежної від України, ми вважали за відповідне пригадати, що така концепція не годиться зі становищем влади недавньої Української Держави та з українськими інтересами. При цьому обмежились ми до раціональної арґументації, дбайливо оминаючи все, що мериторично не торкаємося теми і що могло би нарушити чінебудь національні почування. Тому з чималим здивуванням прочитали ми заміт п. Іґіта, мовляв: ми виступаємо проти рації істнування незалежного Криму „з ворожою пристрастю".

Зате чимало „ворожої пристрасти" супроти української нації проявляє п. Іґіт. Вдаряючи вряди-годи в нуту солідарности поневолених Росією народів, він зовсім не криє своєї антипатії до України, антипатії, що межує з погордою. На його думку українці стоять куди нижче від татар під оглядом культурної окремішности та історично-державницьких традицій (12 і 26 ст.). Україна — противно як Крим — у минулому ніколи не творила справді української, справді незалежної та устабілізованої держави (ст. 5), українці ніколи не виступали в історії Східної Европи як підмет (ст. 13).

Не будемо розглядати питання, чи запорожці були підметом історії: про те мали нагоду переконатися предки п. Іґіта, які нераз були предметом запорожських военних виправ. Про ролю київської та галицької держави міг би п. Іґіт довідатися з якогонебудь підручника історії.

Очевидно — всі ті протиукраїнські випади записуємо на особисте конто п. Іґіта, і не обтяжуємо ними відповідальности татарського громадянства. Що відношення того останнього до України інакше, це стверджує сам п. Іґіт, який подає факти, що характеризують приязне ставлення татар до України 1918 р.: Татари — мовляв — перші повитали Центральну Раду, перші запротестували проти большевицького наїзду на Україну; відділи татар звели з большевиками бій к. Олександровська. Залишім питання, чи в татарському інтересі не було зломити наступ большевиків, заки вони ще ввійшли на Крим. Спинімся на цікавіших фактах, а саме на інтервенції татарських діячів Челябі-Джіґана і Джафара Сейдамета у Царгороді у користь України. Ми не мали змоги справдити тих фактів (п. Іґіт на жаль дуже скупо подає джерела), але зрештою не маємо причини в них сумніватися. Віримо, що татарські провідники 1918 р. намовили турецький уряд дати підтримку Україні — вони як тверезі політики зясовували собі це, про що забуває відірваний від кримського ґрунту п. Іґіт: що коли на північ від Перекопу буде Росія, Крим мусітиме до неї належати, бо сам не оборониться.

Віримо, що зрештою турецький уряд навіть без ніяких посторонніх впливів був би заняв таке саме становище, бо турецька політична думка мусіла зясовувати собі, що як довго північний беріг Моря належить до Росії, над Проливами і над цілою Туреччиною висить постійно Дамоклів меч російського імперіялізму.

Віримо, що українсько-турецькі взаємини будуть усе щонайменше вповні поправні, та не значить те, щоб майбутня Українська Держава мала виставляти їх на пробу, толеруючи протиукраїнські інтриґи на Кримі. Зрештою сам п. Іґіт впевнює нас, що коли би влада над Кримом попала в руки його однодумців (а ми не знаємо, наскільки його погляди популярні серед татарського громадянства), Крим став би осередком протиукраїнських інтриґ.

Зразок таких інтриґантських маневрів подає сам п. Іґіт. „Імперіялістичні наміри України супроти Криму стрінуть рішуче відповідно живу реакцію турко-татарського світу" — пише він на 24 стор. „Севастополь має стати випадовою базою майбутньої України, щоб дійти може слідами Олега до воріт Царгороду" (20 стор.). „Туреччина не схоче бачити української фльоти на водах Севастополя" твердить п. Іґіт (на 16 стор.) і натякає, що на випадок української бльокади Криму Туреччина моглаб замкнути для України чорноморські проливи.

Цікаве, що висловлюючи надію на протиукраїнську інтервенцію всього турко-татарського світу, п.Іґіт заперечує — і то в іронічній формі — істнування пантуркізму (ст. 22—23). Чи це не називається перечити самому собі — залишаємо під осуд п. Іґітові, а на його заміт (ст. 23) вияснюємо, що у наших статтях ніяких подібних розбіжностей не було.

Вважаємо, що Туреччина не є досить сильна на морі, щоб могла дати **позитивну** поміч при спробі будови татарської держави на Кримі, але не значить те, щоб з турко-татарського світу не могла вийти якась **неґативна** акція, що не помагаючи кримським татарам, могла би пошкодити Україні.

Зрештою можливу небезпеку з тої сторони уявляємо собі інакше як п. Іґіт. Віримо, що турецький уряд не дав би зловити себе на вудочку інтриґ та що не довів би до конфлікту зі сусідньою сильною державою в обороні нездійснимої концепції; відповідальний державний муж думає іншими катеґоріями як еміґрант. Енвер Паша, один з найвизначніших провідників новітньої Туреччини та всього турецько-татарського світу заявив у листопаді 1914 р. представникам Головної Української Ради д-рові С. Баранові та Л. Цегельському, що як військовий він розуміє, що Крим мусить належати до майбутньої української держави.*) Віримо, що стільки само зрозумілости проявив би уряд Азербейджану та інших тюркських держав які повстануть на звалищах СССР. Вони — подібно як в рр. 1917—1920 бачитимуть в Україні лише союзника, з яким не матимуть ніяких суттєвих конфліктів; зрештою вони матимуть

*) Подаємо цей факт на основі оповідання д-ра С. Баранa.

МАВРИКІЙ ЙОКАЙ. 3

Двобій.

Існує одно жорстоке божище: в Мексику називають його „Фіцлі-пуцлі", а в Европі „шалена публика". Це Божище прагне кровавої жертви і у свому бажанні помсти не може насититись воно; не задоволене, коли бачить, що вже тече кров тільки чотирьохсот людей. „Це дуже мало! Вчора земля пила кров саме тільки десятків тисяч людей!" Божище, що скреготче зубами над страхом двох сот тисяч людей, що з нетерпеливістю чигає, коли пів міліона людей зрубає голови другій половині міліона... Ні! Я не вгашу спраги фіцлі-пуцлі! Хто привик випивати море крови, то що для нього моя одна чаша крови!

Осоружна стала мені геройська поезія. Ця муза з божим обличчям та з заболоченими ногами!

Плянові союзників пощастило. Тотлебен, Тоттеборн та Лячій здобули Берлін; але щодо поділу добичі, то почали між собою сварку. Козаки грабили тільки для себе, а з цілої користи, в Берліні здобутої, припало Лячієві тільки 200.000 талярів. Потсдам був щасливий, що його заняв Павло Антін Естергазі. Але ще щасливіший був Габор Кондай, що не служив під Естергазієм, — бо той князь заборонив своїм відділам грабити й сам з Потсдаму не виніс нічого крім портрету пруського короля та його брата.

Але тим більше лихо чекало на замку королівни. До Шенгаузену прийшли відділи Кондая, а від Лячієм було гасло, що їх обовязок місто знищити ворога. Але на жаль не знайшли ті чесні люди, з якими ми познайомились на початку оповідання, в замку королівни скарбів золота та срібла, що там мали бути!

Кожні двері розбили, кожну стіну тільки трохи підозрілу бурили: але скарбів ніде не знайшли. Замкового гетьмана теж не могли знайти.

В парку королівни находився штучний рибник, де в часах миру пани плекали золоті та срібні рибки. По середині ставку стояла восьмигранна китайська паґода. Підозріла річ.

На ставку не було ні одного човна: всі були затоплені.

Мала це охорона для паґоди. Кондай скочив з конем у воду, за ним його товариші і до паґоди! Мечами прорубали собі дорогу і вступили до середини.

В паґоні знайшли захованого замкового отамана, лицаря Брандта. Він приступив до грабіжників.

— Чого собі бажаєте, панове герої? — питався.

— Де находяться скарби королівни?

— На місці, де людина не досягне.

— То я туди дістанусь, бо я сам чорт. Де вони?

— Цього Брандт не скаже!

— Ні? Друзі! Прицільтеся до нього або вбийте йому залізні голки під нігті, тоді нам скаже!

— Вірте, панове герої, — відповів старий — що я в огні вже був. Замок горів, а моє дитя було в нім. Я кинувся у вогонь, щоб його спасти. Я вхопив його, мій одяг горів, моя шкіра я таки не стратився. Я висвободив своє дитя з була спалена, нігті відпадали мені з пальців, але вогню. Попробуйте, чи що зробите, щоб я зрадив!

— Отже, ти маєш дитину? — крикнув Кондай. — Тепер з тобою заложуся, що скажеш.

З середини паґоди було чути слабий плач. Кондай виломив і ці двері та ввійшов до середини.

В кімнаті бачив молоду жінку на колінах, що притискала свого малого сина до грудей. Була це дочка замкового гетьмана, а її чоловік служив у цінтійських гусарах. Молода жінка була гарна й мала цікаві риси обличчя.

Кондай приступив до неї і зловивши за її руки, спитав її:

— Де находяться королівські скарби?

Жінка прошептала: — Не знаю! — Молоденька жінка мала в ухах дорогоцінні ковтки: чорні перли, обложені діямантами.

Кондай ухопив за один ковток і повторив своє питання:

— Скажете, де находяться королівські скарби, чи ні?

— Не можу цього сказати! — відхнула пані.

— Ні?

В тій хвилині Кондай вирвав суворо один ковток з чорними перлами з вуха молодої жінки, так, що кров зразу забарвила її плече.

Молода жінка, побачивши кров, так сильно налякалась у страху, що саме чекає її, що вона відсунувши дитину від себе, кинулася з вікна паґоди у ставок. Даремно спішили, щоб спасти її. Вона не появилась більше на поверхні.

Старий замковий отаман простягнув руки до Кондая:

— Будь проклятий — крикнув — живий, а також і в пеклі! Будь проклятий сім разів і всі твої нащадки, що ти позбавив мене дочки. Коли ти маєш дружину, яку кохаєш, коли ти маєш дитину то покарай Боже тебе за мою кохану дитину то покарай Боже тебе за ваших!

досить власних турбот при будові й обороні своїх держав.

Віримо в те, але не думаємо висловлювати пророцтв. На ніякому психольогічному стані — а до таких належить і віра — не можна опирати безпеки. Надію на дружнє співжиття України з її мусулманськими сусідами опираємо на льогічному розумуванні, але льогічна інтерпретація національних інтересів не є одиноким мотором у міжнародній політиці. Не можемо передбачити, по якій лінії піде еволюція світогляду поодиноких тюркських народів — зокрема тих, що до тепер ще не здали іспиту повної політичної зрілости. Не можемо ручити, що в тому чи іншому народі расовий чи віроісповідний інстинкт не переможе національного, що той чи інший уряд не попаде під вплив доктринерів, що в тій чи іншій столиці не запанує демагогія. Одиноким певним сторожем безпеки держави є власна збройна сила, тому безпека України так довго не була би запевнена, доки оборона Криму не булаб в українських руках.

Не може чи не хоче того зрозуміти п. Їгіт. Коли уважно прочитаємо його брошуру, дійдемо до переконання, що йому не залежало на тому, щоб найти площину порозуміння з українцями. Полемізуючи з нашими доказами про вагу Криму для оборони України, він не видвигає ніякої концепції забезпеки українських інтересів при збереженні незалежности Криму, він у легковажному тоні взагалі неґує українські інтереси (ст. 22).

Видвигаючи розвязку питання політично-правного відношення Криму до майбутньої Української Держави в елястичній, рамовій, формі, ми тим самим дали площину до дискусії. Та п. Їгіт згори відкинув усяку можливість компромісу і замість арґументів проти українсько-татарського співжиття у формі автономії**) він дав... протест. Коли з українського громадянства — мовляв — ніхто не осудить нашого виступу, татарська еміграція буде мусіти сумніватись у щирість тих українських кол, що з нею співпрацюють і „поробити низку кроків політичного характеру, за вислід яких відповідальність візьмуть на себе українці.“ (Ст. 28).

Ґротесковий характер таких „ультимативних протестів“ підмітили ми ще в „Ділі“ з 14. січня ц. р. Коли п. Їгіт зі своїми однодумцями чекає на осуд нашого виступу з української сторони, він мабуть чекатиме доволі довго: сумніваємося, чи найшлась би якась українська політична група, що мала би відвагу проголосити перед українським громадянством desinteressement до Криму. Чи таке українське становище має протитарське вістря — над цим застановлюся у черговому числі.

Б. Галайчук.

**) „З підсумків міркувань п. Галайчука виходить, — пише п. Їгіт (ст. 26), що він бажав би бачити Крим якосто як кольоніяльну провінцію (?) України, що мала би відіграти ролю щиту у здійсненні майбутньої кольонізаційної політики (?) пп. Галайчуків“. На якій основі п. Їгіт робить такі підсумки — не знаємо.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 27 (15) липня 1888.

„РОСІЙСЬКІ ТОРЖЕСТВА В КИЄВІ“.

Під таким наголовком пише „Діло“ на першім місці про святкування 900-ліття хрещення Руси і про відслонення памятника Богданові Хмельницькому в Києві між іншим таке:

„Ціле торжество випало дуже сухо, мертво. Не то ентузіязму, але й радости, яка звичайно при таких торжествах проявляється, не було видно. І не диво! То не нарід, якого Богдан Хмельницький був обраним гетьманом, відслонював йому памятник, але офіційна Росія.

„На Софійському майдані в Києві не загомоніло рідне слово Богдана Хмельницького! І де-ж би то було нині можливе в колишнім „столичнім місті“ гетьмана! Безперечно, не сподівалася перед 234 літами козацька рада в Переяславі, коли казала: „Волимо під царя православного“, що в Києві в 1888 р. не буде ані одної школи української, ані одної газетки, — що слово українське стогнатиме під обухом указу з 1876 року!“

УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.

Саме у тому часі появилося по довшій перерві нове число американського українського часопису „Америка“. Редакція повідомляє, — пише „Діло“ — що до Шенандору приїхав складач з Галичини і тепер вже не буде перерви у видавництві.

За „Америкою“ „Діло“ пише про праце українців в Америці, про будову нових церков у різних місцевостях, про організацію релігійного життя, про оснування крамниць „Народньої Торговлі“ та організацію народніх читалень.

НОВИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ЧАСОПИС.

„Цими днями появився новий часопис „Товариш“, печатаний фонетичним правописом в друкарні Т-ва ім. Шевченка. За редактора підписаний Ст. Ковалевський. Львівська поліція забрала цілий наклад цього часопису.

АРХИКНЯЗЬ РУДОЛЬФ У КРАКОВІ.

До Кракова приїхав на військову інспекцію архикнязь Рудольф. На залізничому двірці не було ніякого офіційного привитання.

З польської преси.

Несамовите хвилювання.

Б. англійський премієр міністрів з часів війни й один з головних творців повоєнної Европи Льойд Джордж містить тепер на сторінках льондонського „Дейлі Телеґраф-у“ статті про причини розпаду австро-угорської монархії. Метою його статтей — як це він зазначив на самому вступі — є спростувати грубі помилки, що їх повно в ріжних історичних публікаціях при обговорюванні справ б. наддунайської монархії.

В черговій статті Льойд Джордж обговорює також східно-галицьку справу. „

„ІКЦ“ з 25. VII. ц. р. приносить такий уступ з цієї статті:

„Антантські союзники в Польщу, яка не без причин почувала себе загроженою Німеччиною та Росією, вислали польські дивізії, створені з полонених під командою французького ґенерала Галера. Галер вмашерував до Галичини нібито проти большевиків, а в дійсности, щоб цю країну анектувати“!

На марґінесі цієї статті „ІКЦ“ характеризує особу Льойда Джорджа як „неука, що виказує недостачі в елементарній освіті“ і як „старого іґноранта“, що „бажаючи інших справляти, сам пише бздури“ та є „рекордистом у неуцтві“. Стаття Льойда Джорджа — пише „ІКЦ“ — аж „кишить від скандальних нонсенсів“ і „має гумористичні вальори“.

Мусить це бути велика стаття, коли удостоїлася разом з автором стількн блискучих епітетів.

Але — пише „ІКЦ“ далі — „очевидно в цьому випадку пан Льойд Джордж помішав мабуть Галичину з провінцією тої самої назви в Еспанії“.

Отсим ревеляціям „ІКЦ“ дає наголовок „З ослячої толоки“... й апелює до анґлійців, щоб спинили дальшу публіцистичну роботу Льойда Джорджа.

Це все ясне й очевидне. Не розуміємо тільки, чого „ІКЦ“ так страшно хвилюється тою „еспанською Галичиною“ і так її завзято обороняє перед анґлійським „неуком“. Якесь дивне qui pro quo.

Кондак сміявся.

— Дурню! — крикнув. — Не маю нікого, кого я любив би; але якби прийшло мені на думку одружитися, присягаю тобі, що моя віста цей ковток матиме в день шлюбу. Крім того я вже знаю досить. Дочка твоя зрадила мені, де находяться скарби королівни! Тут вони, на дні ставку! Випустіть воду!

Вгадав. У висохлім ставку знайшли чотирокутний камінь, що закривав заглиблення, де були скриті скарби королівни. Дочка старого Брандта лежала ще на камінню та її руки тримали міцно залізного кружка.

Ще тепер оповідають, що двацятьчотири возів зі золотом і сріблом вивезли з того, що було у ставку. Вартість усього який міліон на тодішні гроші, які Кондак відіслав наперед домів.

За два дні прийшла вістка, що король Фридрих II. з усім своїм військом підходить до Берліна і так забрався козак та лабанц, один сюди — другий туди, геть з Бранденбурґії, значучи свою дорогу обпаленими мурами. Украдений міліон був уже на безпечному місці.

Але все-ж була при цьому одна неприємність: на величезну цю добичу було багато учасників. Цілий відділ хотів з неї розбагатіти. Дуже трудно можна було з ними порозумітися.

Найкраще вирішилось це так, що герой Ґабор завів своїх людей у торґавській битві у лябіринт між пруські війська, так, що повстало питання, чи він хоче тільки себе спасти, або чи хоче дати себе зі своїм відділом вигубити? Сталося це перше. Його кінна бригада дісталась між цітенських гусарів, направо був ставок, наліво ставок, а перед ними гори. Була це правдива львина яма, де треба було боротись так довго, поки одна із сторін не полягла.

(Далі буде).

Літні насолоди.

Є їх так багато і вони такі ріжнородні, а вибрати між ними так важко тому, що не для кожного, на жаль, всі вони доступні. Державні установи і суспільні орґанізації роблять у цім напрямі дуже багато, щоб якнайширші кола громадянства мали змогу провести літній відпочинок приємно і з користю. Та вони таки не мають змоги запевнити свої послуги всім і тому багато із нас стає перед трудним питанням: звідки взяти засоби, щоб гідно провести вакації?

Ті, яким Фортуна не пожаліла своїх щедрот, нпр. вигри на льотерії, — ці не знають такої журби. До цих щасливців належить уже багато осіб, яким повелося у недавнім тягненні другої кляси сорокдругої клясової льотерії.

Головною вигрою в квоті 125.000 золотих поділилися мешканці Львова, співвласники числа 53877. Кожний з них, як власник пятої частини дістав до рук 20.000 зол.

До львовян належали теж поодинокі „пятки“ числа 67422, яке виграло 50.000 зол. Кожному із співвласників припало на чисто 8.000 зол. В однім і другім випадку льоси належали до представників інтеліґенції, які працюють.

Мешканців столиці наділила вигра 75.000 золотих, яка впала на число 181.106. Власником одної „пятки“ є

п. Щепан Півоварек, сторож дому при вулиці Сєлзькій число 43. Пан Півоварек ще не рішив, що зробить з одержаною квотою 15.000 зол. Покищо помістив її на ощадностеву книжечку.

Про дальшу серію щасливців повідомимо після тягнення третьої кляси, яке відбудеться в днях 11. і 12. серпня ц. р. Головна вигра — 150.000 золотих, а крім цього є ще дві вигри по 75.000 зол., стільки по 50.000, три по 25.000, дві по 20.000 і багато інших.

Тому памятайте заздалегідь засобитися в льос.

Правнича сторінка.

Кредит під застав збіжжа.

Вже від 1928 р. державні банки і ті кредитові установи, що їх уповажнив міністр скарбу, дають позички під застав збіжжа. З цих позичок користають в першу чергу великі землевласники і польські селяни, бо зпоміж українських банків лише „Центробанк“ дістає в останніх роках мінімальну квоту 200 тисяч зол. кредиту, щоб розділити його між селян під застав збіжжа. З кредиту під застав збіжжа повинні користати наші селяни, щоб негайно по жнивах не випродували свого збіжжа за безцінь на заплату податків чи інших пекучих довгів. Далі наші селяни повинні звертатися за позичками під застав збіжжа до польських банків, використовуючи постанови розпорядку президента з 22. березня 1928 про реєстрований хліборобський застав (Д. З. ч. 38, поз. 360). Отже згаданий розпорядок постановляє, що фізичні і правні особи, які ведуть рільне господарство, можуть установити реєстрове право заставу, себто дістати позичку під застав продуктів хліборобства і рільного промислу. Таку позичку можуть дістати і хлібороби-власники й арендарі під умовиною, що продукти хліборобства і рільн. промислу є їхньою виключною власністю.

Арендарі повинні виєднати згоду власника землі на установлення реєстрового права заставу. Згода власника землі має щойно тоді значення, якщо списано її на письмі у формі урядового або приватного акту з нотаріяльно або судово удостовіреним підписом власника. Договір у справі позички з банком теж списується в такій самій формі з тим, що нотар або суд удостовіряє підпис заставця. В такому договорі точно означують суму грошей і предмет заставу. Правні наслідки супроти третіх осіб повстають щойно з хвилиною вписсу до заставного реєстру, що його веде городський суд. Право заставу вписує суд, в окрузі якого положене рільне господарство чи промислово-рільниче підприємство на внесок заставника або заставця. Суд веде окремий реєстр для кожного господарства або підприємства. За впис права заставу платиться в суді оплату: при вірительностях до 2.000 зол. по 40 сот. за кожних розпочатих 200 зол., себто при позичці 2.000 зол. — 4 зол. оплати; понад 2.000 до 20.000 зол. — за перші 2.000 зол. 4 зол., від надвишки за кожні розпочаті 1.500 зол. 1.50 зол. Крім того за внесок платиться оплату при вартости до 1.000 зол. — 1 зол.; понад 1.000 до 5.000 зол. — 3 зол., понад 5.000 зол. — 5 зол. Судові оплати треба заплатити одночасно зі зголошенням внеску до суду.

Характеристичною рисою цього заставу є те, що предмет заставу (збіжжа, мука, тощо) залишається в посіданні хлібороба довжника, себто заставця. Обовязаний лише допустити представника банку, або адміністраційної влади, щоб оглянули предмет заставу, бо у противному випадку довг стає негайно платним. Як довго не сплатиться вірительности — предмет заставу не підлягає екзекуції, хіба що йде про заплату ґрунтового, маєткового і промислового податку.

Право заставу вигасає на основі самого закону по 18-ох місяцях від зареєстровання або коротшого часу, до якого позичка мала бути сплачена. Одначе це право не вигасає, якщо перед згаданим речинцем заставник предложить у суді посвідку, що веде проти довжника екзекуції. **Якщо довжник продасть нерухомість, де находиться предмет заставу або усуне його — позичка стає негайно платною.** Те саме діється, якщо предмет заставу знищений або ушкоджений. Якщо обезпечений предмет заставу згорить — тоді право заставу розтягається теж на суму відшкодування, що його виплачує обезпеченева установа. За свідоме знищення або безправне усунення предмету заставу закон передбачує кару до 2 років вязниці і гривну до 10.000 зол. Справи розглядає окружний суд.

Нові будівельні обмеження.

Підчас метушні з відновлюванням камениць, біленням плотів оголошено розпорядок міністрів з 29. квітня ц. р. (Д. З. ч. 32 поз. 278), що вводить нові великі обмеження чи пак пристосування нових будівель до протилетунської і протигазової охорони. В більших містах закон обовязує вже від 15. травня ц. р., по менших містах і містечках та селах обовязуватиме щойно з хвилиною оголошення тих місцевостей в дотичних „Воєвідських Денниках“. З постановами цього розпорядку мусить познайомитися кожний, хто будує новий будинок. Суттєві постанови цього розпорядку такі:

Пляни будови.

Нові оселі і нові дільниці, призначені під будову, повинні мати неправильну форму, в жадному випадку не можуть мати форму кола або квадрату. Комунікаційні артерії повинні бути простолінійні і по змозі згідні з напрямами вітрів, що панують в дотичній околиці, якщо цьому не стоять на перешкоді здоровні або інші огляди. Віддалення між фронтовими лініями забудови при головних комунікаційних артеріях, що біжать шляхом державних або воєвідських доріг чи є безпосереднім продовженням таких доріг — повинно сягати найменше [illegible] метрів, при інших головних артеріях 34 метри, при вулицях, що не є головними комунікаційними артеріями залежно від висоти будинків, отже найменше 18 метрів, якщо висота будинків не перевищає 16 метрів; 22.5 м., якщо висота будинків сягає понад 16 до 19 метрів; [illegible] найвищої допускальної висоти будинків, якщо висота будинків сягає понад 19 м. Розпорядок забороняє будувати замкнені вулиці, хіба що призначені виключно для пішої комунікації. Найбільше теренів мусить бути незабудованих. Окремі дільниці повинні бути переділені городами, публичними площами, смугами зелені, обсаджуваними деревами, корчами або обсіяними травою. При будові нових осель [illegible] слід призначити найменше 40 проц. [illegible] простору на сквери, парки, городи спортові площі і т. п. Під будову і комунікаційні артерії не можна призначити більше ніж 60 проц. простору. Державні будинки не можуть відріжнятися своєю висотою від сусідніх і не можна їх зосереджувати в одному місці. Промислові дільниці слід закладати на малих поверхнях та далеко віддалені одні від других. Більші промислові дільниці можна будувати лише тоді, якщо малих не можна будувати з оглядів безпеки життя, людського здоровля або важних господарських оглядів. Відношення поверхні промислових дільниць в містах до поверхні цілого міста з виключенням незабудованих смуг, не може бути як 1:7. При суцільній забудові слід залишити — при устійненні задних ліній забудови — вільні смуги від забудови між будівельними бльоками смуги широкі найменше на 25 м.

Площі під деревами, корчами і травою.

Розпорядок забороняє змінювати площу засаджену лісом на інший рід управи або викорчовувати дерева на деяких просторах без дозволу влади. Терени призначені на ліс, городи і т. п. слід довести до цього стану до трьох років від оголошення цього розпорядку або від дня правосильности пляну забудови. Воєвода може наказати засадити дерева або корчі на означених просторах, якщо їх не вживається доцільно з господарських оглядів. Частину будівельних площ, непризначених на будову, комунікацію, городи і т. п. слід засадити деревами, корчами, засіяти травою до трьох років.

Забудова площ.

Розпорядок постановляє, що можна забудувати в середмістю в торговельних дільницях найбільше 45 проц. площі. Віддалення між будинками на подвірю і між новим будинком, призначеним на помешкання для людей та якимнебудь сусіднім будинком не може бути менше ніж 10 метрів, а віддалення від межі площі найменше половину цього віддалення. Не можна будувати на подвірю однотрактових та односторонньо освітлених будинків, далі будинків, що прилягають до задніх або бічних меж будівельних площ. Ця заборона не торкається деяких господарських будинків, як ґаражів, не вищих ніж 3.5 м. Брами нових домів з трьома і більше кондигнаціями мусять бути легко продувні. Ширина таких брам мусить виносити найменше 1/6 довжини найдовшого фронту будинку, висота найменше 3,6 м.

Огорожі.

Нові огорожі площ і нерухомостей від улиці і публичних площ та від сусідніх площ і нерухомостей, мусять бути легко продувні, крім тимчасових огорож з дерева. Підмурівка огорож не може бути вища ніж на 1 метер.

Будова домів.

Фундаменти зовнішніх мурів будинків з чотирьома кондигнаціями (себто будинки з ріжними площами і висотами) і вищими понад 16 м., мусять бути заложені у глибині щонайменше 2.5 м. нижче хідника. Не можна будувати з дерева зовнішніх стін, стовпів і дахів хіба що йде про партерові будинки, тимчасові будинки і такі, що стоять самітно. Будинки з 5 кондигнаціями і вищими та взагалі будинки понад 16 м. не вільно будувати з цегли лише з залізо-бетону. Сволоки і склепіння в публичних і мешкальних будинках слід будувати з каміння, бетону, цегли і подібних вогнетривалих матеріялів. Дахи публичних і мешкальних будинків слід будувати з залізо-бетонової плити грубої найменше на 8 цм. або з заліза, прикритого плитами з незапального матеріялу і рівноважними залізо-бетоновій плиті на 8 цм. під оглядом видержливости на пробиття. Стрих можна поділити металевою сіткою. Сходи слід будувати з вогнетривалого матеріялу і мусять вести до пивниць з протилетунськими сховами. Вкінці не можна будувати помешкань на піддашші з двома кондиґнаціями і вищими.

Протилетунські схови.

Мешкальні будинки обему понад 2.500 м³ повинні мати протилетунські схови для осіб, які замешкують цей будинок. Протилетунські схови можуть бути під будинком або поза будинком. Схов мусить мати два входи з передсінками. Висота найменше на 2,20 м. Схов мусить бути ґазощільний. Схов мусить мати штучну вентиляцію, водопровід та кльозет з водою. Якщо нема в дотичній місцевости водопроводів ні каналізації — у схові мусить бути збірник на воду і щільно замкнений кльозет.

Постанови цього розпорядку не відносяться до будинків, будованих на основі дозволів перед оголошенням цього розпорядку.

СКАСУВАННЯ ГОРОДСЬКОГО СУДУ В ГОРОДИЩІ.

Міністр справедливости скасував розпорядком з 14. ц. м. городський суд у Городищі і прилучив його територію до округи городського суду в Барановичах.

Сторінка без політики.

ЗОЛОТО НА ДНІ МОРЯ.

Корабель, який потонув 139 років тому, піднесуть із дна моря

Минуло 139 років від того часу, коли воєнний англійський корабель „Лютін" пішов на дно моря. Нині вся англійська і голяндська преса роздумує, якби то вдалося видобути його з незбагнутої морської глибини. Чому нині ще люди сушать голови собі, щоб видобути „Лютін"? А тому, що з тим кораблем пішли на дно великі скарби, які досі не дають людям спокою. Нема чого й дивуватися. У тому кораблі є стільки золота, що за нього можнаб нині дістати 25 міліонів голяндських ґульденів. Як потонув корабель „Лютін"? Чи може противники зглядили його зі світа? Ні! Він уночі, коли буря шаліла і кидала ним, як лушпиною з оріха, натрапив на скелі біля голяндського острівчика Тершелінґ, розбився і разом з залогою та скарбом захлинувся від розюшених вод, поринаючи у безмежну глибінь. Це сталося у 1799 році.

Лише 18 метрів.

Після катастрофи багато людей пробувало видобути скарб із дна моря. Не тільки люди з острівчика Тершелінґ пробували своїх сил, але приходили сюди рибалки і моряки з цілої Европи. Та вони нічого не вдіяли. Навіть англійський уряд — власник корабля, стратив усю надію, махнув рукою, взагалі перестав журитися кораблем. Анґлійці погодилися з тим сумним фактом, що корабель годі видобути, хоч він від поверхні моря лежав усього на 18 метрів. У 18. столітті техніка була ще заслабо розвинена, щоб її можна було вжити до видобування корабля. Чим більше розвивалася техніка водолазів, тим частіше люди говорили про корабель „Лютін". Але фахівці не бралися до праці, бо знали, що корабель мусів на дні моря застрягти у намулі, а не було способу його звідти добути. Минали десятки літ, а до анґлійського уряду напливали просьби, щоб уряд дозволив шукати корабля, головно скарбів. Анґлія, щоб позбутися прохань сміливих людців, справу розшуків скарбів передала відомому обезпеченевому товариству „Льойд".

Успіх інж. Тореля.

При кінці минулого століття вдалося одному інжинірові дістатися до корабля. Був це англієць, інж. Торель. Він почав навіть видобувати скрині золота, але на нещастя буря перепинила йому в праці. Одначе він зумів витягнути на беріг одну скриню золота вартости пів міліона ґульденів. Про цей успіх загуділа ціла Европа. Перед війною Торель іще раз пішов на дно моря, але цим разом нічого йому не вдалося виловити, бо корабель багато глибше загряз у намул.

Акційне товариство.

У 1935 році один голяндський інжинір видумав нову машину, таку, що нею можна видобувати потонулі кораблі. Та кошти приготувань були такі великі, що той інжинір задумав створити акційне товариство, щоб таким робом здобути необхідні капітали. І так повстало акційне товариство, яке з англійським обезпеченевим товариством „Льойдем" зробило умову тай взялося до праці. Сама будова конструкції машини тривала кілька місяців. До самої праці на морі не могли ще приступити тому, що у тому місці все шаліла буря. Відомо, що море довкола острова Тершелінґ завсіди неспокійне, тільки у літі на кілька тижнів воно успокоюється. Коли врешті прийшов той день, що мали спускатися на дно моря, коли вже всім серця забилися і обличчя палали від надії, тоді трапилося щось зовсім несподіване, а саме: на машині повстав вибух і знищив її. Хтось з боку похитнув головою, кажучи, що щоб справді скарби видобути, треба раніше скарби викинути. Після того уряд розвязав то акційне товариство.

Нове підприємство.

Минуло три роки, а справа „Лютін" не перестала бути актуальна. Тепер тою справою зайнялась велика капіталістична орґанізація „Білітон", яка має свої власні копальні цини в полудневій Америці, а також по цілому світі розкинені власні підприємства. „Білітон" порозумівся з „Льойдем" і вже побудував найбільший у світі корабель „Корімата", який саме має піднести з дна моря „Лютін". Пробу зроблять невдовзі. На острові кілька тижнів уже пильно працюють. А ініціяторі вичікують тільки погоди.

Голяндія і Анґлія, з ними і цілий світ жде, який буде вислід. Цікаво, чи скарби, які пожерли морські хвилі 139 літ тому побачать світ? Чи може заздре море заховало золото так глибоко у свій намул, що покищо машини його не видобудуть.

Музей з документами страшної смерти.

Недавно відкрили в Сиднею оригінальний музей: він має показувати ріжні документи і матеріяли, як люди гинуть у найдивогляднішій спосіб. Головна збірка складається з ріжних памяток залишених катастрофами на морі за останнє століття. Є це останні листки паперу, на яких пасажири перед смертю писали до своїх найближчих, пляшки з листами кинені на воду, щоб доплили до берега, дошки, за які чіпалися судорожно нещасливі жертви. Крім цього є там описи вийняткових смертельних випадків.

Останні листи моряків.

Ось один із них. У 1922 р. у затоці Галіфакс один рибалка витягнув із моря дошки. Коли їх розрізував доглянув на них ріжні знаки, що вказували на письмо. Показалося, що це останки з відомої шкуни „Гіндерс", яка потонула чотири роки раніше серед бурі на коралевих рифах. Залога спаслася на якомусь острівці, але хвилі підіймалися щораз вижче так, що заливали їх захист. Вони списували свої передсмертні враження на дошці:

„Ми втекли на останній клаптик сухої землі Довкола нас плавають уже пажерливі риби. Нема надії".

Не залишалося нічого іншого як забувати про те, що небавком усі згинуть. Тоді вони почали писати останні прощальні слова — ножиками на дошках.

Другий випадок. При берегах Нових Гебридів виловили одного дня з моря пляшку. З неї добули листок паперу покритий кровю. Слова були безладні, намазані так, як пишуть божевільні. Довго треба було їх відчитувати. Це писав моряк-старшина з корабля „Ікер", що пропав 6 років тому таємничо. Виявляється, що на кораблі збунтувалися моряки і вбили капітана в околиці островів Самоа. Старшину теж зранили у бійці в руку. Пляшка оплила два рази світ довкола, заки її знайшли. Найстарша записка в цьому музею є з 1866 р. від капітана корабля „Париж" Бодуена. У кількох словах змальована вся траґедія людини: „Буґан Ріф. На корабель напали китайські бандити. Всі офіцири вже неживі. Пливемо на південний захід. Поможіть!"

Підошви на пустині.

Не менше страшну смерть зазнають люди на пустині. Австралія має таку свою пустиню. Давно вже, як сміливий мандрівник Рівердейл вибрався з одним своїм товаришем у непросліджені частини цієї пустині. Він означив приблизно місця, де залишатиме звістки про себе. В одному місці слід пропав. Мандрівники збилися зі шляху і в дорозі вичерпався засіб їх води. А води в пустині не було. Вони блукали цілими днями і впали мертві... на один кільометр перед чудовою криницею. Рівердейл списував свої враження спершу на клаптиках паперу, потім уже на підошвах. Ці підошви це один в найцікавіших експонатів сиднейського музею. Подібну траґедію пережили учасники т. зв. експедиції Жирарда у 1891 р., що вибралися від затоки Спенсера у глиб Австралії і ніколи не вернулися. Аж у 1905 р. один мандрівник знайшов дошку, на якій були такі слова: „Ах! якби ми могли знайти хоч краплину води!

Рідкі випадки смерти.

Невідомо, чи орґанізатори цього музею зібрали теж дані з історії про дуже дивні випадки смерти. Пригадуємо собі, що Ізидора Дункан згинула від власного шалю, який заплутався в колесо авта і підчас їзди задушив її. Мольєр згинув на сцені, граючи у своїй песі. Божеський Аретіно вмер від сміху. Клементій XIV. затроївся паштетом. Діомеда зїли коні, адмірала Дрейка — морські краби, Айсхиля вбила велика черепаха, впавши на нього, Голіята вбив гр... Лаокоона задушили два вужі, Марата вбили штилетом у ванні, з Марсіяса зняли живцем шкуру, Пліній старший згинув під лявою Везувія, Пирра вбила цегла з даху, Самсон згинув під звалищами святині, яку сам завалив, Ісаю розрізали надвоє між двома дошками, Абсалом згинув повішений на власному волоссю. Небуденну смерть мали Анакреон, що задушився зернятком винограду і Софокль, що вмер на удар серця від — щастя.

З розвитком техніки і серед щораз складніших умов життя читаємо майже щодня про щораз більше дивогляді причини смерти. Смерть у катастрофах це вже щоденна банальна причина; на електричних кріслах гинуть бандити, на верхах гір, серед лісів люди вмирають теж таксамо, як їх попередники. Усе-ж легше придумати якийсь оригінальний спосіб, ... смерти, ніж оригінально жити.

ВЕСЕЛЕ

— Ганю, чи ти дала золотим рибкам свіжої води?

— Прошу пані! вони ще не випили вчорашньої.

ДОБРА ІНФОРМАЦІЯ.

— Я мав учора дуже добру думку і я звернувся до інформаційного детективного бюра, щоб вони мені подали деякі дані про мене. Це добрий спосіб, щоб знати, яку я маю опінію.

— І що вони тобі сказали?

— Порадили мені, щоб я тримався від себе здалека.

ДОБРА РАДА.

— Моя донечко! тепер коли Степан тобі освідчився, ти мусиш йому сказати все про свою минуле.

— Але як я це зроблю?

— Сядеш йому на коліна і погладиш його двома руками по волоссю...

— Чому я маю його гладити аж двома руками?

— Щоб йому волосся не стало дубом, моя донечко.

КІМНАТА ДО ВИНАЙМУ.

Господиня до гостя: — Добре, я винайму вам цю кімнату, але під умовиною, що до вас не будуть приходити ніякі жінки.

— А мужчини можуть?

— Можуть.

— То я беру цю кімнату для своєї нареченої.

БАГАТСТВО.

Поет: Що-ж! ціле моє багатство це мій талант!

Фінансіст: Щож! бідити не треба соромитися.

ФАХ.

— Я чув, що ваш син мав стати спеціялістом від ушних недуг, а тепер читаю, що відчинив дентистичний кабінет.

— Що робити? тяжкі часи. Ми пригадали собі, що люди мають тільки два вуха, а трийцять два зуби.

СМІЛИВІСТЬ.

— Я тебе не розумію, Галю, ти така несмілива... Такою методою ти ніколи не вийдеш заміж. Ти мусиш того інжиніра осліпити. Я вдарила в лице одного князя, щоб його заворожити... зокувати...

— Коли-ж це було?

— А минулого року. У „Брістолі" представився мені один князь, я з ним познайомилася і показалося, що це звичайний фор...

НЕ ЗНАЄ ЙОГО.

— Чи ти знаєш добре Миколу П...ренка?

— Дуже добре. Я позичив йому вже ... сять золотих.

— То ти не знаєш його зовсім.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

СТУДІЇ У ВИСОКИХ ШКОЛАХ У ВІДНІ.

Українське Академічне Товариство „Січ" у Відні подає до відома, що вписи у всіх високих школах у Відні в тому році тривають до 1. листопада включно. Додаткові вписи не всюди допускальні, тому треба пильнувати головного речинця. До вписy потрібні такі документи в оригіналі: 1) метрика, 2) свідоцтво зрілости (важне також Малих Духовних Семинарій), 3) свідоцтво приналежности, 4) дві знимки та 5) свідоцтво моральности — лише в тім випадку, якщо була перерва в студіях або по матурі. Добре теж привезти зі собою свідоцтво незаможности, щоб можна було зараз старатися за знижку.

На підставі нових розпорядків медицина має такі відділи:

Загальна медицина. Студії тривають 10 семестрів (5 літ) до абсолюторії. Два семестри по абсолюторії треба стратити на те, щоб скласти другий і третій ригороз і добути докторат. Семестральна оплата була дотепер 300 зол., але в найближчому році мають знизити на 125 зол. Трудношів з прийняттям не роблять. **Ветеринарія.** Студії тривають 8 семестрів до абсолюторії. На другий та третій ригороз треба числити 2 семестри. Оплати ті самі, що й на медицині, тільки лекше дістати знижку. **Дентистика** цього року введена як окремий відділ. Студії триватимуть 3 роки. Ближчих інформацій покищо нема. **Фармація.** Студії тривають 4 роки. Оплати як на загальній медицині.

Висока Торговельна Школа. Студії тривають 3 роки до диплому, а 4 роки до докторату торговельно-економічних наук. Вступних іспитів нема. Оплата 100 зол. семестрально. Знижку можна дістати досить легко.

Висока Школа аграрних наук. Має виділи: лісовий, сільсько-господарський, перетворів та загальний. Студії тривають 4 до 5 літ. Семестральна оплата 150 зол.

Академія музики. Студії тривають 5 літ. Оплата на рік коло 400 зол. Вступний іспит обов'язковий. Можна здавати на вищі роки, залежно від здібностей та дотеперішнього знання.

Техніка. Будівничий виділ. Студії тривають 4 і пів року. Відділ поділений на підвідділи: а) будова мостів, б) водне будівництво, в) залізничне будівництво та г) загальне будівництво (земне). 2) **Архітектура.** Студії тривають 4 роки. 3) **Машиновий відділ з підвідділами:** Будова машин, електротехніка: а) сильного струму, б) слабого (слаб. струму), в) будова корабельних машин. 4) **Хемічний з підвідділами:** а) Технічна хемія, б) газова техніка. Студії тривають 4 роки. 5) **Загальний виділ з підвідділами:** Технічна фізика (студії тревають 3 і пів року), Мірництво (3 роки). Виділ начеркової геометрії.

Вступні іспити. **Абсольвентів ґімназій** на машинову або обезпеченевий відділ не обовязує вступний іспит. На архитектуру іспит з начеркової геометрії та рисівництва. На всі інші виділи обовязує тільки іспит з начеркової ґеометрії. **Абсольвентів реальних ґімназій** з начерковою ґеометрією обовязує тільки іспит з рисівництва на архитектуру. Оплати були дотепер понад 300 зол. семестрально, в найближчому році мають знизити всі оплати для чужинців до 100 зол.

Висока школа Консулярних Наук. Студії тривають 3 роки. Обмежень нема, зате дуже високі оплати.

Школа для мистецького промислу. Вступні іспити з рисівництва. Студії тривають в нормальних відносинах 3 роки. Оплати досить високі. Щоб цю школу успішно покінчити треба мати спеціяльний хист.

Крім наведених високих шкіл є у Відні багато різнородних одно- та дворічних курсів з різних ділянок знання: радіотехнічні, торговельні, мелярські, різного роду механічні і т. і.

Удержання у Відні не дуже дороге.

Всі формальности з вписами переводить У. А. Т. „Січ". Ближчі інформації подаємо кожному, що надішле почтову марку на відповідь.

Виділ У. А. Т-ва „Січ" у Відні.

Після похорону ґен. Тарнавського.

ЖАЛОБА ПО НАЧАЛЬНОМУ ВОЖДОВІ

Стрий.

Як тільки дійшла до Стрия жалібна вістка про смерть нач. вожда У.Г.А., зібралось численно місцеве громадянство в „Міщанській Бесіді", де до приявних промовив найстарший рангою полковник-лікар д-р Іполит Левицький. На знак жалоби на всіх українських установах вивішено жалібні прапори, вибрано делеґацію на похорон, а в Стрию в парох. церкві відправлено в суботу вечором панахиду, до якої стануло пятьох місцевих священиків. Церква була вщерть заповнена. Дня 8. липня відправив у парох. церкві в асисті о. декана і місцевого духовенства о. парох Службу Божу. Співав ад гок зібраний хор українських комбатантів. Проголошено національну жалобу, якої всі придержувались.

Бандитський напад у Чижикові.

НІЧНА МАСАКРА

Ніччю з неділі 24-го липня на понеділок 25-го липня невідомі злочинці напали на дім Касперських у Чижикові, під Львовом.

В годині 1.30 по півночі пятьох до сімох бандитів дісталося дверми, які мабуть забув засунути той, що вертався останній до хати. Вони увійшли до кімнати, де спало двох братів Осип і Павло та їх стара мати. Бандити, у масках і темних плащах, озброєні револьверами й залізними дрючками, кинулися при світлі електричних ліхтарок на обох братів і змасакрували обох дрючками. Побачивши, що діється, мати наробила крику, але один бандит прискочив до неї та заткав їй уста патиком.

Після того злочинці перейшли до другої кімнати, в якій спав третій брат, Степан з жінкою і дитиною. Степана найжахливіше змасакрували, від чого на ліжку й під ліжком цілі потоки крови. Побили й жінку Степана, а хтось з бандитів накликав, щоб забити маленьку, однорічну дитинку.

Бандити понищили в хаті ровер, дві машини до шиття, покалічили чотири великі образи на стінах і портрет Івана Франка й повибивали всі вікна. На подвірі застрілили пса, що вже 14 літ був на привязі.

Цілий напад тривав не довше, як вісім-десять хвилин.

МІСЦЕВИЙ ПАРОХ НА МІСЦІ НАПАДУ.

Точно в 2-ій годині одна жінка з рідні Касперських застукала до вікна на приходстві з криком: „Мордують Касперських! Нехай отець ідуть сповідати, бо вже конають".

Священик **о. Осип Скульський**, за чверть години був уже з Найсвятішими Тайнами на місці нападу. Оглянув побитих та висповідав і запричащав Осипа і Степана.

ЖЕРТВИ МАСАКРИ У ШПИТАЛІ.

Безпосередньо після нападу один громадянин поїхав ровером до Львова, щоб приготовити місце у шпиталі і подорозі повідомив лікаря у Винниках, **д-ра Нагляка**, що по нього приїде фіра та просив, щоб він зараз поїхав до Чижикова. Д-р Нагляк приїхав до Чижикова в год. 5.30, побандажував побитих і відіслав до Львова, до шпиталю.

Привезли їх до „Народньої Лічниці" десь коло тринацятої години в понеділок. А саме:

1. **Степана Касперського, літ 30, жонатого;** має зломану руку й ногу, зломане ребро і побиту голову.
2. **Осипа Касперського, літ 24, нежонатого;** має побиту голову, плечі й мабуть повідбивані легені.
3. **Павла Касперського;** має побиту голову і втовчену руку.
4. **Анну Касперську, жінку Степана;** має побиту голову.

Степан і Осип Касперські, яких стан здоровля загрозливий і вимагає постійної лікарської опіки, залишилися в „Народній Лічниці" для лікування. Павло і Анна Касперські після перевязання ран вернулися до Чижикова.

О. ПРАЛАТ КУНИЦЬКИЙ У ЧИЖИКОВІ.

З доручення Преосвященного Івана в понеділок 25-го ц. м. приїхав до Чижикова автом **о. пралат Леонтій Куницький.** Заїхав на приходство, де привитав його парох о. Скульський. Потім пішли до дому Касперських, де вже зібралося багато народу, що чекав зі сльозами в очах. Плакала стара мати Касперських показуючи свої рани. О. пралат Куницький потішив її та зібраний народ у такому важкому нещастю.

По дорозі до дому Касперських о. пралат Куницький вступив до дому читальні „Просвіти", де роздав цукорки дітям у „Дитячому Садку".

В год. 6.30 о. пралат віхав до Львова.

ПОЛІЦІЯ ВЕДЕ СЛІДСТВО.

Вponеділок коло тринацятої години постерунковi з постерунку в Гаях прийшли на місце нападу та списала протокол.

„Жиди становили головний штаб антифашизму".

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ФАШИСТІВСЬКОЇ ПАРТІЇ ПРО ІТАЛІЙСЬКИЙ РАСИЗМ.

Ґен. секретар фашистівської партії, мін. Стараче приняв університетських професорів, які недавно зредаґували відомий маніфест італійського расизму. Він згадав, що практично вже від 16-ох років фашизм веде політику расизму. Тепер ця справа стала ще актуальніша, від коли італійці здобули кольоніяльну імперію та мусять боронитися перед домішкою чужої крови.

Маніфест італійського расизму не має виключно теоретичного значіння, після нього прийде подрібно обдумана політична акція.

Жиди в цілому світі становлять від тисячі літ окрему расу. **Не зважаючи на толерантну політику, жиди — при всіх своїх можливостях і матеріяльних засобах — становили головний штаб антифашизму.**

Японці заняли Кіюнкіян.

Японський наступ, що почався в понеділок, покінчився перемогою: японці ввійшли до міста Кіюнкіян; китайці відступили на схід.

ФРАНЦІЯ ПОМАГАЄ КИТАЙСЬКОМУ УРЯДОВІ ЗБРОЙНО, МУНІЦІЄЮ ТА ЗАЛІЗНИЧИМ МАТЕРІЯЛОМ.

Домеї повідомляє; Французька влада дальше помагає урядові Чанкайшека, постачаючи йому чимало зброї, муніції та залізничого матеріяду.

Кореспондент „Ніші-Ніші" ствержує, що у пристані Гайнону зложено чимало скринь зі скорострілами, частинами літаків і т. п. Все те переладовують на залізницю. Військові транспорти йдуть щодня.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ВІЙСЬКО ЗНОВУ ПЕРЕЙШЛО МАНДЖУРСЬКИЙ КОРДОН.

Домеї повідомляє: Совітський відділ, зложений з 30-ох піхотинців і 20-ох кіннотчиків перейшов манджурський кордон коло Сіянопавіну та загнався на 1 км. у глибину Манджурії.

Манджурська військова стежа змусила большевиків вернутися за кордон.

—o—

ДИМІСІЯ СИРІЙСЬКОГО УРЯДУ.

Минулої ночі сирійський уряд подався до димісії: президент Сирії поручив дотеперішньому проміерові утворити новий уряд, який повстане мабуть ще у вівторок.

Причиною димісії є ускладнення у звязку зі справою санджаку Александрети.

—o—

НОВИНКИ.

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє „Діло“ (ч. 161) підпало конфіскаті за першу вістку на першій сторінці про Чижиків.

— **Лікар Степан Брик,** ординує в нутрішних недугах від 3—5, Львів, ул. Хмельовського 15 II. (бічна вул. Мохнацького). 1570, —6

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорущини 5., поручає ковдри, матраци — перероблює ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— **Нарешті дозвіл на 10 садків.** Копичинецьке староство дозволило нарешті по двомісячних заходах членів Ради Повітового Союзу Кружків „Р. Ш. у Копичинцях на 10 садків „Р. Ш.“ в таких місцевостях: Копичинці-Баворівщина, Копичинці-Калинівщина, Хоростків, Гусятин, Чабарівка, Васильківці, Чорнокінці Великі, Чорнокінці Малі, Гадинківці, Кривеньке. Не дало дозволу на ведення садків у 17-ох селах. Зате у копичинецькому повіті є аж 34 польські півоселі, що їх веде здебільша „Т. Ш. Л.“ У „громадських“ садках учать провідниці польки, які не вміють української мови і кажуть українським дітям молитися по польськи.

— **Ревізії й арештування в Яворові.** Від кількох днів поліція переводить масові ревізії й арештування у Яворові та Яворівщині. Минулої суботи поліція арештувала Михайла Чопика, службовика Кооперативного Союзу. минулого понеділка 25. ц. м. арештувала Мирона Кулинича, Остапа Линду, теж службовиків Союзу Кооператив, Степана Линду, службовика „Просвіти“, Михайла Завадку диригента Філії „Просвіти“.

— **Припинюють масово діяльність читалень „Просвіти“.** Рішенням з 21. ц. м. староство припинило діяльність усіх читалень „Просвіти“ в окрузі суду в Миколаєві н. Дн. тому, що — мовляв — члени читалень брали участь в поході на Зелені Свята. З тих самих мотивів припинило теж діяльність чит. „Просвіти“ і кружка „Р. Ш.“ в Миколаєві н. Дн. і читальняну домівку запечатала влада. Всі читальні „Просвіти“ і кружок „Р. Ш.“ внесли відклик до станиславівського воєвідства.

— **Український ресторан у Парижі.** У Парижі відкрили при рю Жіт-ле-Клер, VI. (метро Сан Мішель), у самому центрі Парижа, кооперативний ресторан „Україна“. Саля удекорована в українському стилі. Кухня подає українські і французькі страви. Потребу такого ресторану в Парижі вже давно відчували. Дотеперішні спроби створити приватні українські ресторани, були звичайно доривочні.

— **Зразок „католицької толеранції“ і джентельменства.** Польський відділ Католицької Акції у Стрию уладив з початком липня ц. р. більшу прогульку до Ченстохови, Познаня, Гнезна, Гдині і Варшави. З прогулькою виїхало 9. ц. м. зі Стрия понад 400 осіб, між ними двох українських священників, кількох інтелігентів зі Стрия та Калуша з найближчими та кількох українських міщан і селян. По приїзді до Ченстохови наші священники хотіли відправити богослуження. Якеж було здивування молодого священника о. М. Ліщинського, якому оо. Павліни не хотіли дозволити правити богослуження, хоч показав їм документ у латинській мові Гр.-Кат. Митрополичого Ординаріяту зі Львова на доказ, що може всюди правити Службу Божу. Щойно на інтервенцію кс. Свежавського, польського катехита і провідника прогульки зі Стрия, оо. Павліни дозволили відправити Службу Божу в нашім обряді перед чудотворним образом Богоматері. Пізніше оо. Павліни були вдоволені, бо наша Служба Божа дуже подобалася полякам, які приїхали з прогулькою зі Шлеська, Виленщини і Познанщини. Польські черці і черниці та священники уважливо приглядалися нашій Службі Божій. що її по черзі відправляли оба наші священники: о. М. Ліщинський та о. Торуняк. Зате по дорозі з Ченстохови до Познаня трапився нашим прогульковцям уже куди прикріший інцидент, що його викликав польський студент зі Стрия. Сам звук української мови, що нею заговорила донька до свого батька в купе вистарчив, щоб вивести польського студента католика з рівноваги. Він накинувся у присутности багатьох подорожніх з такими лайливими словами на панну Залеську: „ти гайдамачко“, „ти хамко“ і т. п. По такій поглядовій лекції „толеранції і товариської культури супроти молоденької панни закокурічений польський студент загрозив, що викине її з поїзду зате лише, що вона розмовляє з батьком по українськи. Одначе відійшов — як непишний — тоді, як в обороні доньки станув батько та старенька їмость, що їхала в тім-же купе. Щож, нема кому дивуватися, бо польські католицькі студенти загально відомі зі своєї толеранції, культури і лицарськости супроти жінок.

— **Польські студенти пропагують антисемітизм по українських селах.** Заходом „Зєдночєня поляків Зємі Червєньскєй“ розїхалось по Галичині з початком липня ц. р. майже 110 польських студентів нібито з відчитами на освітні теми. На які це теми — не важко здогадатися. Рубець відслони відхилило львівське „Слово Народове“ з 25. ц. м., яке повідомляє, що по селах Березівщини їздить трьох польських студентів-медиків з одною студенткою і замість освіти ширять програмові гасла ОНР та виголошують відчити на тему боротьби з жидами. З такими відчитами виступали польські студенти в українському дуже свідомому селі Володжі та сусідніх наших селах. „С. Н.“ запевняє, що ідеольогія ОНР у Березівщині не матиме прихильників. Добре знати і запамятати собі, яку то „місію виконують польські студенти.

— **За комуністичну діяльність.** У вівторок, 26. ц. м., другого дня розправи зізнавали далі підсудні у великому комуністичному процесі, що відбувається перед трибуналом окружного суду. Підсудні не признаються до вини, заперечують приналежність до К. П. З. У. Підсудних боронять адвокати: д-р Лятошинський (поляк), д-р Аксер, д-р Ляндав і д-р Ґельб, д-р Старосольський і д-р Скибінський.

— **Львівська хроніка.** При вул. Сикстуській 25-літній Роман Клюк, шевський челядник, важко зранив ножем свою жінку по сварці на тлі заздрости. — В помешканні при вул. Кордецького ч. 33 важко попарилася 60-літня Марія Рущишинова, при запалюванні дерева в печі бензиною; вогонь перекинувся на старушку, яку важко попарену відвезено до шпиталю. — 23-літні Гнат Добржанський пробував їсти шкло, тому помандрував до шпиталю з покаліченими устами.

— **Самогубства.** У дрогобицькій вязниці повісився 36-літній Іван Тулей, засуджений на 10 літ вязниці. — У лісі коло залізничої стації Рихтичі пов. Дрогобич найдено вісільника. якого важко зідентифікувати.

— **Краєва хроніка.** Селянин Й. Дінер з Копичинець пов. Городенка переправлявся з трьома кіньми через Дністер, де він глибокий на 7 метрів. Сильна струя схопила коні і всі вони потопилися, сам селянин ледви врятувався. — Зі страху перед карою батька 15-літній хлопчина Е. Зайончковський з Біскович кинувся під поїзд і згинув. — На стрийському двірці залізничий робітник Корнель Петрів дістався між буфори двох ваґонів — помер у шпиталі.

— **Населення Варшави зростає.** Згідно з останніми статистичними даними Варшава мала 1-го червня ц. р. 1,271.000 мешканців.

— **За щасливий лет — безплатний поворот кораблем.** Американський летун Дуґляс Коріґен, який перелетів недавно понад Атлянтійський Океан без дозволу летунської влади приїхав з Дебліну до Льондону в гості до амбасадора Злучених Держав. Коріґен відплине до Ню-Йорку кораблем „Менгетен“ безплатно у вибагливій кабіні на запрошення корабельного товариства, до якого належить корабель.

— **Джемборі латвійських пластунів.** Минулої суботи відкрито національне джемборі латвійських пластунів у надморській місцевости Лелюп під Ригою. На цей зїзд прибуло багато делеґацій пластунів зза кордону.

— **По буревію поля покрились ледом.** В останніх днях перейшов над Естонією сильний буревій з градом, що заподіяв великі шкоди. Град знищив 600 га засівів у північній Естонії, повибивав усі шиби в домах, посік листя та понищив овочі. В деяких місцевостях падав град, що важив 80 грамів. По буревію великі простори піль покрилися грубою верствою леду. Шкоди дуже великі. Естонський уряд рішив перевести публичну збірку на допомогу пошкодованим.

— **Дві катастрофи.** Недалеко Лінцу зударився моторовий ваґон з особовим поїздом. Одна особа вбита, кілька важко ранених. — У фабриці міди у Кромпаві на Словаччині вибух котел зі смолою. Один робітник згинув, 13 важко ранених.

— **Большевики вивозять золото і плятину.** На шляху Москва-Рига-Стокгольм відновили летунську комунікацію, але літаками на цій лінії їздить дуже мало пасажирів. За те літаки з Москви привозять золото, плятину. Минулої неділі большевицький літак привіз транспорт діямантів ваги 3 кг. і 700 грамів, вартости 10 міліонів фунтів штерлінґів. У Стокгольмі забрав цю посилку літак, що відлетів до Брюселі.

— **Величаве богослуження у православній церкві у Москві.** Минулої неділі відправлено в найгарнішій з незамкнених ще православних церков Трьох Святих у Москві заупокійне богослуження за душу помершої румунської королеви Марії. Богослуження відправлено досім явно і з великим блеском, невиданим у Москві від часів большевицької революції тому, що большевицький уряд на запит румунського посла в Москві не заборонив богослуження. Тому теж церква, до якої ходили звичайно лише старики і бідаки, які не боялися репресій за явне визнавання християнської релігії, заповнилася минулої неділі дипльоматами і військовими атташе в ґалевих одностроях. Між членами дипльоматичного корпусу був теж присутній директор протоколу в комісаріяті закордонних справ Барков. Одночасно в Москві звертають увагу, що цей жест чемности супроти Румунії не є однозначний зі зміною становища большевицького уряду супроти православної церкви. Найкращий доказ це взята кампанія большевицької преси, яка домагається енерґійної репресійної акції супроти священників всіх віроісповідань, бо, мовляв, вони є „аґентами міжнародного фашизму“.

— **Місто, де мешканці не ходять.** Контроля руху на головніших вулицях столиці Голяндії Гаґи виказує щораз то більше зменшення пішого руху. І так на одній з більших вулиць Гаґи піхотинці творять ледви 9 відсотків загального числа прохожих, ровери 50 відсотків опісля йдуть трамваї і самоходи.

— **Жахлива летунська катастрофа в Колюмбії.** На великій площі вправ Санта Анна, 20 км. від столиці Колюмбії Боґоти відбулася велика військова ревія з участю літаків. Підчас вправ ескадр літаків один літак упав недалеко трибуни президента між юрбу народу. Тому що вибухли збірники з бензиною наслідки катастрофи були страсно жахливі, бо згинуло 55 осіб, понад 100 важко ранених. Жертви катастрофи були так змасакровані, що годі було пізнати тіла вбитих. Страшний випадок трапився на очах президента Льопеза, який уступає 7. серпня ц. р. та його наслідника Сантоса і багатьох закордонних дипльоматів.

— **Гураґан і повінь у Злучених Державах.** Сильний гураґан зі зливним дощем [illegible] над Ню-Йорком, ушкодив багато домів, перекидав дерева і понищив телефонічні сполучення. Гураґан кинув теж до землі бомбовий літаком. Усі три члени залоги згинули. Недалеко Ню Джерсі гураґан перекинув автобус. Одна особа вбита, 9 важко ранених. У полудневосхідній частині Тексасу буря знищила [illegible] км² управних піль. Дві особи вбиті, кільканадцять ранених, понад 500 без даху над головою. Внаслідок зливного дощу [illegible] Повінь заподіяла великі шкоди. Залізнича комунікація в богатьох місцевостях [illegible] 20 осіб. затонуло. В нюйорській окрузі [illegible] залила шоси так, що тисячі самоходів [illegible] на дорогах без власників.

— **Ріжні вісти.** Зі Стокгольму виїхав [illegible] диригент Л. Стоковський. На двірець [illegible] дила його відома фільмова артистка [illegible] Ґарбо, яка теж за кілька днів покидає [illegible] Швеції та їде до Парижа, де стрінеться [illegible] ковським. — Бельгійський король [illegible] відслонив у Нюпор памятник свого [illegible] трагічно померлого короля. — Чотири [illegible] кі альпіністи здобули верх Айгер. Вістка [illegible] подало швайцарське радіо, викликала [illegible] ристами в Альпах велику сензацію. — [illegible] „Корін 2“ приїхав марш. Ґерінґ до [illegible] а звідсіля до замку Кронборґ на [illegible] лета“.

— **Недуги перевіни матерії.** [illegible]

Дописи.

СТРИЙ.

Продукції учнів фортепіянової та скрипкової кляси Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка, філії в Стрию, відбулася 20. м. м. в салі Н. Дому. На 45 учнів взяло участь у попisі 29, а саме: проф. І. Старосольської 5 учнів, проф. І. Поваличка 9 учнів, проф. Р. Савицького 14 учнів і проф. М. Котовича 1. Треба піднести вельми дбайливість за розвій Інституту проф. В. Котовича, голови Т-ва, що цілою душею віддався Інститутови, як також нач. Пристая, що безінтересовно працює над піднесенням музичного рівня школи. Продукції розпочала уч. І. нижч. кляси фортепіяну Лішинська Марія, граючи 2 Етюди Гурлітта. Вже ця перша учениця показала, що Інститут дійсно гарно вив'язується зі своєї задачі, бо обі етюди випали зовсім бездоганно, вважаючи, що то тільки І. кляса. Пізніші пописи щораз-то різнородніші і кращі, а деякі, як напр. Мовчанюк Альберт, також учень І. року форт., відіграв по мистецьки Беєр: 2 Етюди і Шін: Колисанка і Гопак. В кляcі скрипки Кузіввa Гальго (скрипка III. нижч.) дуже гарним відіграванням: Моцарта-Бурмєстра „Менуета". Також Кліщик Богдан (скр. II. сер.) відіграв дуже влучно свою точку. Слід піднести великі здібности уч. Ленина Ігора (форт. III. с.), Цурковської Надії (форт. IV. сер.), Вишинської Стефанії (форт. І. вищий), Шкоди Мирона (скр. III. сер.) та Деляд Алінії (форт. І. нижч.). Попис закінчив мистецьким відіграванням концерту гамоль І. і II. частини Бруха учень Гайґ Альфред (скрипка І. в.). Побажати б, щоб такі пописи відбувалися частіше, бо таким чином випробить собі стрийське громадянство музичний смак, а й учні певно на тім скористають.

Ювилейний концерт чит. „Просвіти" на передмісті Лани відбувся в Німецькім Домі з початком липня. Перед численно зібраним міщанством передмістя виступив мішаний хор читальні і відспівав під диригентурою т. Гіппака удатно ювилейні хорові продукції. Також три декламації кажуть багато про рівень праці в читальні. Ювилейну промову відчитав у заступстві переїждженого адвоката Падоха голова філії дир. Нарожняк. Відспіванням національного гимну закінчився концерт читальні. Знаючи всі труднощі в праці і спеціяльно в доборі відповідних творів, треба піднести працю проводу читальні. Слід би тільки місцевій інтелігенції більше зацікавитись цією чи не одинокою працюючою установою на передмісті Лани.

Новий осередок культурної праці. Користаючи з розпорядку мін. Складковського про ремонт домів, місцеве церковне брацтво ім. св. Миколая при парохіяльній церкві рішило у своїм домі уладити більшу кімнату, де могли б відбуватися сходини й імпрези місцевих установ. Стрий розростається, а Нар. Дім вже давно за малий на всякого роду імпрези. Поки побудують „Дім Української Культури", велика скількість місцевих установ зможе користати з нової салі, тим більше, що й спільно з церквою може дуже причинитись до доцільного улаштування відчитів та товариських сходин.

ЗАЛІЩИКИ.

Прогулька сільсько-господарського вишколу хліборобської молоді заліщицького повіту з осідком філії в Торській відбулася в днях від 11. до 14. 6. ц. р.; в ній взяли участь представники кружків „С. Г." з Добрівлян, Динявча, Пановець, Устечка та Ниркова. Прогулькою проводив інструктор-агроном філії „С. Г." в Торській п. Рогожинський Іван. Прогульковці вирушили з Заліщик до Незвиска та околиці, де оглянули поклади фосфоритів. Звідтіля поїхали через Товмач до Милуванія і там оглянули в господарсько-садівничій школі „Просвіти" годівлю молочних корів, безрог, курей, пасічництво і взагалі сам інститут. Тому, що прогульковці мали на меті оглянути памятки давньої нашої столиці в Крилосі, одна з учасниць прогульки в. І. М. Борсук Сабина з Динявча виголосила в інституті „Просвіти" реферат про значіння розкопок в старовинному городі Галичі, якого вислухали учасники прогульки й учні госп.-садівничої школи в Милуванії, між якими були галичани, поліщуки й волиняки. По такій підготові прогульковці звиділи Крилос і відтак садівничо-пасічниче заведення п. Терпиляка в Загвіздю. Вертаючись через Станиславів, Тисьменицю, Тлумач, заїхали вони теж до Городенки, де звиділи державну господарську школу й наші установи, між ними [illegible] Р. Ш. Слід зазначити, що такі прогульки причиняються багато до пізнання рідного краю, його минулого, збільшують світогляд наших громадян і з тої причини бажано було б, щоб наші сільсько-господарські установи присвячували їм більше уваги.

ГОРОДОК.

„Дитячий празник" в українській захоронці. В неділю 17. липня ц. р. відбулося справді миле і для дітей цікаве імпреза в Городку. Українська захоронка (дочірня, опікунчона жінками в Городку заходом місцевого громадянства, яка має приміщення при церкві Чесного Хреста, у недавно викупленім з жидівських рук нововідновленім та улаштованім домі, уладила празник для дітей, які в ньому гуртуються. В теперішній порі є там коло 50 дітей у передшкільнім віці, які приходять до захоронки переважно з передмістя Черлянського і Опітпика, а також деякі з міста. Та мила дитяча імпреза дала пожив осягів тих маленьких громадян — потіхи своїх батьків. Виведено кілька спевок та хороводів, кілька гарних національних танків, співів та деклямацій. Молодь і старші були захоплені маленькими акторами й танцюристами, які під звуки орхестри безжурно і весело бавилися під проводом своєї учительки. Опісля, коли вже малі танцюристи помучилися, сіли гарненько до лавок і саме тоді відбувся цей празник, який заповідали афіші. Буфетом заняліся пані. Попис наших наймолодших, що виступили в гарних національних строях, зворушив неодного зі старших та вказав, що захоронка в Городку має добру, фахову силу, яка зуміє здобути симпатію дітей та ними добре покерувати. Тому треба би подбати, щоб українська захоронка в Городку вдержалася, а родичі повинні старатися, щоб усі діти в передшкільнім віці до неї ходили. Головно йде тут про поблизьке Заставське передмістя, де цього року нема дитячого садка. Городок у ділянці виховання молоді має великі занедбання з давніх літ, тому нині треба з особливою увагою піклуватися нашими наймолодшими. Акцію виховання маленьких потіх повинні підтримати всі українські матері та взагалі все свідоме жіноцтво Городка, де воно може мати перший голос і заразом велике та вдячне поле до праці.

Початок ювилейних торжеств у звязку з 950-літтям хрещення України в Городку. Ювилейні торжества з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України почалися згідно з планом Ювилейного Комітету в день св. Ольги, в неділю 24. липня п. р. В дуже добре опрацьованій та з запалом виголошеній проповіди на Службі Божій про велику київську княгиню св. Ольгу поставив її о. Омелян Шараневич як взір до наслідування зокрема жінкам у цьому ювилейному році. Глибокі думки проповіди (спеціяльно актуальні на городецькому терені, як напр. виховання дітей на свідомих громадян, що дорожилиб своїм рідним обрядом і за ніщо в світі його не вирікалися) помітно зворушили всіх вірних, зокрема жіноцтво. В полудне від год. 12 до 12.15 дзвонили без перерви дзвони всіх трьох городецьких церков, звіщаючи всім початок ювилейного року. Вечором в год. 6. зібралися в салі каси „Поміч" представники товариств та громадянства в справі оснування місцевого Ювилейного Комітету. Зборами проводив о. Епіфаній Роздольський, парох Городка. Від Українського Католицького Союзу, який скликував нараду, зреферував справу ювилейних торжеств адв. Клим Карачевський. Опісля розвинулася дискусія, в якій ухвалено програму ювилею згідно з вказівками Головного Ділового Комітету у Львові. Після того вибрано Ювилейний Комітет, який має занятися влаштуванням ювилейних свят. У склад Комітету ввійшли всі священики та чільніші громадяни Городка усіх кругів. По зборах відбулося засідання вже самого Комітету, на якому він уконституувався та розділив між поодиноких членів функції.

X.

Спорт.

БЕЗПРИКЛАДНІ МЕТОДИ.

Методи, що їх застосували деякі люди з левандівського Т. Ш. Л. для здистансування кращого противника на спортовому полі, себто перемиського „Сяну" — можнаб оправдати, колиб існував у державі уряд, якого ціллю булоб культивувати моральну гниль, брехню та провокацію. Колиж зважити, що левандівському клюбові ТШЛ патронують два латинські священики — парох і сотрудник місцевої парохії, то справа починає бути просто несамовита.

Як розуміє один з патронів клюбу ТШЛ, о. Смерека, спортову етику, на це вказує така його промова, виголошена підчас перерви на метчу Сян—ТШЛ у Перемишлі до змагунів львівської дружини: „Не допусьцьце до тего, жеби польска дружина пшеграла з руском друживом на польскей земі!"

Не диво, що дружина, яка має таких „спортових" діячів у проводі, вийшла по перерві на грище і почала розбої направо й наліво. Жертвою її брутальної гри (це ствердила й польська спортова преса після змагань) упали змагуни Сяну — Суський, Ряшівський, Неофіта і Ходань, яким ще досі не погоїлися рани.

У звязку з цим треба виявити признання впорядчикам Сяну і перемиській публиці за збереження холодної крови і запевнення брутальним змагунам ТШЛ повної безпеки. Впорядчик Сяну і перемиська публика заслуговують тим більше на признання, що ТШЛ — як видно — мав згори устійнений плян спровоковання Сяну і публики і для переведення в життя того пляну робив усе можливе як на грищі (грачі ТШЛ), так і на площі (кібіци ТШЛ).

Плян ТШК скрахував на перемиському грищі, де господарем був Сян, але ТШЛ не зрезигнував зі своїх замислів. Почалася за інспіраціями різних людців з ТШЛ пресова нагінка на добре імя Сяну й на перемиську українську публику. На услуги тим нікчемним методам пішла велика частина польської преси: „Век Нови", „Експрес Вечорни", „Слово Народове" і краківський „І. К. Ц.". Завданням тієї преси було змобілізувати публичну опінію проти Сяну при помочі наскрізь брехливих „реляцій" та стероризувати нашу перемиську дружину настільки, щоб вона під такою загрозою згори скапітулювала і здала свої позиції в корисіть Т.Ш.Л. І цей власне намір ограбити клюб і дружину з його моральних вартостей є одною з найнікчемніших практик, незнаних досі, хіба ніде у світі! Методи деяких людців з ТШЛ є дуже грізною осторогою для спортової влади і коли вона радикально їх не зліквідує, то все спортове життя може легко перемінитися у нас в левандівський загумінок. Цю справу кладемо на совість також нашим відпоручникам у львівських спортових маґістратурах, а всіх українських спортових діячів і чинних спортовців взиваємо до боротьби з моральним бандитизмом і всяким хуліганством у спорті.

•

Народню приказку про свиню, що сама міх дре і сама квичить, можна прикласти у дослівному розумінні до нотатки у „Веку Новім" і краківськім „І. К. Ц." з вівтірка 26. ц. м., де подана причина відкликання метчу Сян—ТШЛ у Львові.

Відкликання змагань пояснює „Век Нови" небезпекою, що грозила публичній безпеці від тих численних боївок, що їх буцімто зорганізував Сян на свої відплатні змагання у Львові. Виходить, що Сян — це справді якась надзвичайна організація. Бо уявіть собі: в Перемишлі влаштовує вона погром грачів і прихильників Т. Ш. Л., вганяє, бє і тероризує всіх поляків, зокрема відзначених хрестами оборони Львова, приневолює до мовчанки поліцію, а до того перед виїздом до Львова організує боївки, які мали повторити тут перемиський погром. Не вірите? Послухайте, що пише „ІКЦ": „З дружином пшемиском пшибило до Львова кілька тисєнци кібіцуф україньцуф, в тем ржекомо кілька боювек україньскіх, ктуре мяли в разє некожистнего виніку для Пшемисьля вщонць буйкен".

Ось і маєте знамениту ілюстрацію до історії про свиню, що сама міх дре і сама квичить.

Як виглядає подана і „Веком" і „ІКЦ" вістка в світлі правди, зрозумієте, коли возьмете під увагу факт, що „дружина пшемиска", тобто Сян, до Львова взагалі не приїздила у неділю 24. ц. м. і самозрозуміло не могла привозити зі собою ніяких кібіців. Автім і заборону змагань на грищі ТШЛ в мин. неділю Городським Старостом подиктована була оглядами на прилюдну небезпеку, якої люди з ТШЛ, що розпутали при помочі шовіністичної преси таку ненависть польської вулиці до перемиської української дружини, очевидно не могли дати. Таксамо зрештою пояснював відкликання недільних змагань спортовий референт львівського радія. З цього хіба ясно, що і „Век Нови" і „І. К. Ц." подоптали в цім випадку правду цілковито, очевидно не вперше і — ми певні — не востаннє.

Русь (Хуст) стратила 2 пункти.

В неділю, 24 ц. м. програла хустська Русь у Кошицях з тамошнім КШЦ свої передостанні змагання за вхід до дивізії у відношенні 2:3 (1:2). Ця перемога запевнила КШЦ першенство й аванс до дивізії.

В другому метчу Славія (Пряшів) розгромила в Хусті дружину ГШЕ 7:1 (4:1).

ЗА ВХІД ДО ЧЕСЬКОЇ ЛІҐИ.

В грах за вхід до чеської Державної Ліґи 24. ц. м. занотовано такі вислідн:

Лібен—КАЦ 4:0.
Батя—Копісти 12:0.
Богеміенс—Тепліцер 4:3.

У табелі веде Лібен без втрати пункту, 2) Батя, 3) Богеміенс, 4) Копісти, 5) Тепліцер, 6) КАЦ. Лібен має вже запевнене місце в Лізі, хто буде другий щасливець ще не знати.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

ЗВІДОМЛЕННЯ з діяльности Товариства Українських Кооператорів у Львові за час від 18. VI. 1936 до 31. XII. 1937 р. Накладом Т-ва Українських Кооператорів. Львів, 1938. 8-ка, стор. 20.

З НАМИ БОГ. Матеріяли до уладжування ювилейних академій у 950-ліття Хрещення України. Накладом Ділового Комітету Свята Християнської України. Львів, 1938. 8-ка, стор. 54.

ЦИМ ЗНАКОМ ПЕРЕМОЖЕШ. Ювилейні проповіди на торжества звязані з 950-літтям Хрещення Руси-України. Накладом Ділового Комітету Свята Християнської України. Львів. 1938. 8-ка, стор. 72.

Театри.

Великий Театр:

Середа, 27. VII. год. 8. веч. „Роман із скарбовим урядом“. Премієра!

Четвер, 28. 7. год. 8. веч. „Мусиш бути моєю“.

Пятниця 29. 7. год. 8. веч. „Роман із скарбовим урядом“.

Субота 30. 7. год. год. 4. попол. „Іван“. Год. 8. веч. „Роман із скарбовим урядом“

Театр Рімнородностей:

Від понеділка 11. 7. нечинний.

Український Театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГОВМАЧ:
27. VII. Тітка Карла.
28. VII. Жінка на цензурі. (Виступ Стефи Стадникової).

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

ЖАБЄ:
27. VII. Пригода в Черчі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

МИКУЛИЧИН:
27. VII. Пісня Бескиду.
28. VII. Мазепа.
29. VII. Безталанна.
30. VII. Гетьман Полуботок.

ВОРОХТА:
1. VIII. Мати наймичка.
2. VIII. Чесна Сузанна.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Північ кличе“.
АПОЛЬО: „Аларм у Пекіні“.
АТЛЯНТИК: „Остров засуджених“.
БАЛТИК: „Почалось у поїзді“, „Двоє в юрбі“.
ВАНДА: „Промені загадки“, „Пізналися в Монте Карльо“.
ГРАЖИНА: „Тільки раз кохала“; „II шампанська ніч“.
ЕВРОПА: „Комбетанти“.
КАСІНО: „Кадети маринарки“; „Життя злодійку“.
КОПЕРНИК: „Останній акт пімсти“; „Міліонер на тиждень“; Метч: Шмелінг—Люї.
МАРУСЕНЬКА: Нечинне з причини реконструкції.
МЕТРО: „Пропащий овид“ і Теодора робить карієру“.
МІРАЖ: „Ромео і Юлія“.
МУЗА: „Більше чим секретарка“; „Не знала любови“.
ПАЛЯС: „Шейк“ з Рамоном Новарро.
ПАКС: нечинне.
РАЙ: „В заметілі вогню й заліза“ та додатки.
РІЯЛЬТО: „Любовні маневри“.
РОКСІ: „Найгарніший день у моєму житті“.
СВІТ: „Гра змислів“, „Таємниця самотнього дому“.
СТИЛЕВЕ: „По великій війні“, ревія: „Щось таке“.
ТОН: „Тіні Парижа“, „Кавярня на границі“.
УТІХА: „Срібна торпеда“ і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з далекої півночі“.

ФОТОПЛЯСТИКОН:
(пл. Марійська)
„Мадейра“.

[illegible]ПЛЯСТИ[illegible] [illegible]итовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Голяндія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 27. липня 1938.

6.45 Рух., 7.00 Ран. денник, 7.15 Ран. музика, 8.00 Оркестра, 11.57 Сигн. часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Плити, 14.10 **Українська музика з плит, 14.25 „Позістала пісня“ (голоси з того світу) літер. нарис д-ра З. Тарнавського,** 14.35 Плити, 15.00 Біржа, 15.05 Госп. й суспіл. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Орх.-оперет. музика, 16.45 Військовий відчит, 17.00 Вістки з міста й провінції, 17.10 Розр. музика, 17.55 Гальо увага! 18.00 „Англій. город“, фейл., 18.10 Опер. арії, 18.45 „Пан мандатарій урядує“, фрагм. пов., 19.00 Віольонч. речит., 19.20 Акт. гутірка, 19.30 Розр. концерт, в перерві „Байки з царства фанин“, „У ооо“ скеч, 20.45 Вечір. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.10 Шопен і Польща, 21.50 Спорт. вісти, 22.00 Льов. спорт. вістки, 22.05 Вес. слов.-муз. авдиція, 23.00 Ост. вістки вечір. денника і метеор. комун.

Четвер, 28. липня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. ден., 7.15 Орх., 8.00 Плити, анекд., комун., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудн. авдиція, 14.00 Вес. часи в Києві, пл., 14.15 Форт. речіталь, 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. й суспіл. вістки, 15.10 Завтр. програма, 15.15 „Мої вакації“ опов., 15.30 „Таємниці Львова“, пов. в 1848 р., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Сальон. музика, 16.40 „Як повстає авто?“ гутірка, 16.45 Турист., літнищ., коопер., фейл., 17.00 Вістки в міста й пров., 17.10 Камер. музика, 17.40 „Через степи“, оповід. капіт., 17.55 Гальо увага, 18.00 Перегляд видавн., 18.10 Вязанка шлеських нар. пісень, хор 18.30 Театр уяви: слуховище „Тривога в Сан Антоніо“, 19.10 Концерт лавреат. Варш. Консерваторії, 19.30 Акт. гутірка, 19.40 Розр. концерт, в перерві „Панства нема вдома“ скеч, 20.45 Веч. денник, 20.55 Акт. гутірка, 21.00 Актуалія, 21.10 Співоч. речіталь, 21.35 II. ч. симф. конц. з Парижа, 22.30 Авдиція Нар. свята з Перу з Варшави, 22.50 Спорт. вістки, 22.55 Льов. спорт. вістки, 23.00 Ост. вістки веч. денника і мет. комунікат.

ЗАКОР[illegible] РАДІО.

Середа, 27. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 16.00 18.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Вес. вечір, 22.30 Вальси. БІЛГОРОД 18.20 19.00 Орх., 20.00 Пісні. БУДАПЕШТ 17.30 Скрипк. речіт., 18.30 19.00 Орх., 19.30 20.00 Циган. орх. і сол., 20.55 21.00 Симф. концерт, 22.05 Опер. музика, 23.10 Джез. музика, ВІДЕНЬ 13.15 Розр. концерт, 15.30 Твори Брамса, 18.20 Розр. музика, 20.10 21.00 Фестів. симф. орх., 22.30 23.00 Розр. концерт, ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Дріб. музика, 21.15 Легка муз. орх., КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.50 22.00 Скрипк. речіт., 23.15 Танк. музика, МІНХЕН 13.15 Орхестра, 18.20 Соната, 20.10 Вес. муз., ПРАГА 16.15 Солісти, 17.00 Танк. музика, 17.40 Форт. речіт., 18.20 Сальон. музика, 20.55 21.00 Фільг. орх., 22.30 Смичк. кварт., РАДІО ПАРІ 18.00 Пісні, 19.00 Форт. речіт., 20.30 21.00 Концерт, 21.30 22.00 Розр. музика, РИМ 17.15 Скрипк. речіт., 19.40 Розр. музика, 20.30 Легка музика, 21.00 Хор, 21.40 22.00 Симфон. концерт, 23.15 Танк. музика.

Четвер, 28. липня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.10 21.00 Танки, БІЛГОРОД 18.20 Орх., 20.00 Флет, 20.30 Співоч. речіт., 21.00 Орх., БУДАПЕШТ 13.00 21.45 22.00 Циган. музика, 17.25 18.00 Військ. орх., 19.25 Спів. речіт., 23.10 Танк. музика, ВІДЕНЬ 12.00 13.15 16.00 Орхестра, 21.00 Вечір. музика, ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Камер. музика, 16.00 Розр. концерт, 19.00 Весела музика, 21.00 Розр. музика, КОШИЦІ 18.15 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Ісабо“ оп. Масканія, МІНХЕН 13.15 16.00 22.45 23.00 Розр. музика, 18.20 Солісти, ПРАГА 12.45 14.10 Популяр. концерт, 18.20 Орх., 20.35 21.00 „Легенда про Кітежу“ оп. Римського-Корсакова, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 Камер. музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 22.00 Розр. мельодії, 22.30 23.15 Танк. музика.

Пятниця, 29. липня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 18.00 Розр. музика, 15.30 Солісти, 17.30 Пісні, хор, 20.10 Славні диригенти, 21.00 Цитра, БІЛГОРОД 18.05 Нар. пісні, 18.30 Нар. музика, 21.00 Орх., БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.30 18.00 23.20 Циган. музика, 19.00 Легка музика, 20.25 21.00 22.00 „Отелло“ оп. Верді, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, 18.00 Нар. мельодії, 20.10, 21.00 Розр. концерт, ДОЙЧЛЯНДЗЕНДЕР 18.30 Віольонч. речіт., 20.10 21.00 Вес. вечір, 22.30 24.00 Нічний концерт, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Камер. музика, 19.30 Розр. музика, 20.30 Орх., 21.00 Концерт орх., 22.00 Концерт хору, 22.30 23.00 Танк. музика, МІНХЕН 13.15 16.00 Розр. концерт, 18.20 Солісти, 20.10 21.00 Симф. Брікнера, орх., ПРАГА 14.10 Концерт, 17.00 Військ. орх., 18.20 Сальон. музика, 20.35 21.00 Хор морав. учит., 21.05 Симф. Ферстера, 22.30 Слов. танки Дворжака на форт., РАДІО ПАРІ 18.00 Музика й пайти, 20.15 Пісні, 23.00 24.00 Нічн. концерт, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперет. Карабелія, 23.15 Танк. музика.

Радіокутик.

КАМЕРАЛЬНА МУЗИКА З КОПЕНГАГЕНУ ДО ПОЛЬЩІ.

Данська музика минулого століття спочатку розвивалася під німецькими впливами. Одначе згодом ця музика придбала власний національний кольорит, який полягав скоріше на самій атмосфері музики цього краю, ніж на програмовому використанні фолькльору. З симфонічною і репрезентаційною творчістю сучасних данських композиторів зазнайомилися польські радіослухачі в европейському концерті, трансмітованому з Копенгагену перед роком. Тепер Польське Радіо трансмітує дня 25. 7. год. 22.00 також концерт присвячений данській камеральній музиці. Фіні Генріг, ученик Свендсона Йоахіма, композитор з великим темпераментом репрезентує пізноромантичний напрямок. До цієї генерації належить інший композитор Данії Герман Зандбі, творець камеральних і сценічних композицій, пісень і т. д. Твори цих двох композиторів — Фіні Генріг — смичк. концерт а-моль, смичковий концерт а-моль, смичковий квартет ч. 3 Зандбі та Германа Д. Копшеля дует на клярнет та фагот становитимуть програму трансмітованого концерту в виконанні самих данських артистів.

РАДІОФОНІЧНІ ПРОГУЛЬКИ.

Велике значіння для популяризації радія серед найширших верств населення, зокрема шкільної молоді, мають прогульки, яких члени відвідують студії та технічні урядження висильні Польського Радія. Завдяки цим прогулькам слухачі зазнайомлюються з технікою пересилки звуків та умовами праці в радієвих студіях. Останньо у звязку з закінченням шкільного року можна було помітити збільшення прогулькового руху в усіх висильнях Польського Радія.

Познанську висильню Польського Радія відвідало в червні понад 1.000 осіб, переважно школярів прилюдних та середніх шкіл. Учасники прогульок оглянули студії, віділи мікрофону, почули подачу гутірок і т. д. і вислухали рефератів на тему розвитку краєвої радіофонії та дістали пропагандові брошури.

Не підлягає жадному сумніву, що більше поширення таких прогульок — дасть обопільну користь — не тільки радієві, але й самому населенню.

БІРЖА.

Львів 26 липня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90·07, 89·69, Доляри американськ. 5·30·50, 5·28·01 Доляри канад. 5·27·50—5·25·01 Фльорени гол. 292·63—290·90 Франки фр. 14·74—14·64, Франки швайцарські 121·95—121·15 Фунти анґл. 26·19—26·03 Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·25—14·80 Корони дан. 117·60—116·15 Кор. норв. 131·53—130·55 Корони шв. 134·95—135·95. Ліри італ. 23·45—22·80, Марки фінляв. 11·57—11·30, Марки нім. 78·00 — 72·00, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. срібні 100·00 — 95·00

Акції.

[illegible]ания Польський 123·00 Цукор. 38·75, Вугоз[illegible] 31·75, Ліпоп[illegible] 88·00, Модрж[illegible] 13·50, Островець 58·75, Стараховиці 38·5[illegible], Габербуш 48·00

Папери.

4 і пів проц. внутр. 67·50, 67·13, 1 ем. 82·75, серія 95·00, 3 поз. інв. 2 ем. 81·75 серія немот. 5 конверс. 70·00 пром. доз. 49·25 і консол. 67·25

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 26. липня 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	2·85 зол.
молоко	15—16 сот.
яйця (копа)	3·75 зол.

Тенденція слаба.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.